

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Spalis - October 28, 1982 Nr. 41

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KAIP NUBAUSTI SOVIETUS

Sau nepakenkiant daugiau?

Vytautas Meškauskas

Jei viskas vyktų pagal planą, jau užpereitą savaitę būtume susilaukę sankcijų dėl

PAVERGTŲ EUROPOS TAUTŲ DELEGACIJA VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Valstybės Departamento sekretoriaus pavaduotojas Europos reikalams R. Mark Palmer, asistuojamas Lenkijos skyriaus vadovo R. Herspring, 1982 m. spalio 13 d. priėmė Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegaciją. Jai vadovavo buvęs Lenkijos pagrindinio vyriausybės ministerio pirmininko pavaduotojas Stefan Korbonski. Lietuvai atstovavo Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas prof. dr. Bronius Nemickas.

Delegacija prašė neatleisti vykdžius sankcijų ypač prieš Sovietų Sąjungą, išplečiant jas ir į grūdų tieką, visokiomis tarptautinėmis progomis kelti Sovietų Sąjungos nuoskriaudas pavergtiesiems Europos kraštams ir akstino remti laisvajame pasaulyje atsidiurusių pavergtųjų tautų disidentų (laisvės kovotojų) veiklą. Į delegacijos iškeltus klausimus atkreiptas prielankus dėmesys. Be to, delegacijos nariai apžvelgė savo atstovaujimų kraštų dabartinę sunkią būklę. Dr. Nemickas, kalbėdamas apie Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių — Latvijos ir Estijos — priespaudą, be kitų dalykų, priminė Europos Parlamento iniciatyvą kelti Pabaltijo valstybių išlaisvinimą Jungtinėse Tautose ir prašė, klausimui čia atsidūrus, Jungtinių Amerikos Valstybių paramos, kuri be jokio svyravimo buvo pažadėta.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimą sudaro šios devynios Sovietų Sąjungos okupuotos ir viešpataujamos valstybės: Albanija, Bulgarija, Čekoslovakija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija ir Vengrija.

Apie Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegacijos vizitą Valstybės Departamente dr. Nemickas tuojau painformavo Lietuvos atstovą Washingtono dr. Stasį A. Bačkį.

Lietuvos Laisvės
Komitetas

sovietų dujotiekio iš Sibiro į V. Vokietiją atšaukimo. Tai būtų padaryta Illinois valstijoje, kad padėjus priešrinkiminėje kovoje respublikonų mažumos Atstovų Rūmuose vadui R.H. Michel, kuris net per kongresą bandė praversti sankcijų pnaikinimą, nes Illinois nuo jų daugiausiai nukentėjo. Bet tai nebūtų vien administracijos kapituliacija - mainais už sankcijų atšaukimą ji galėtų pasigirti susitarimu su V. Vokietija, D. Britanija, Prancūzija ir Italija ateityje laikytis vieningos ūkinės politikos santykiuose su sovietais.

Tokio paskelbimo tačiau nesulaukėme, nes Lenkijos vyriausybė oficialiai panaikino SOLIDARUMĄ ir, kadangi sankcijos formaliai siejamos su įvykiais Lenkijoje, nebuvo patogu jų atšaukimą paskelbti kaip ... reakciją į dar didesnį spaudimą. Bet kadangi ką nors reikėjo pažadėti prieš rinkimus ir ūkininkams, prezidentas Reaganas paskelbė parduosias sovietams 23 milijonus tonų javų, nepaisant jų tolimiesnio elgesio. Valstybės Sekretorius Shultz pareiškęs užpėreito penktadienio prezidento Saugumo Tarybos posėdyje, kad po to išgauti kokių nuolaidų iš europiečių yra sunkiau.

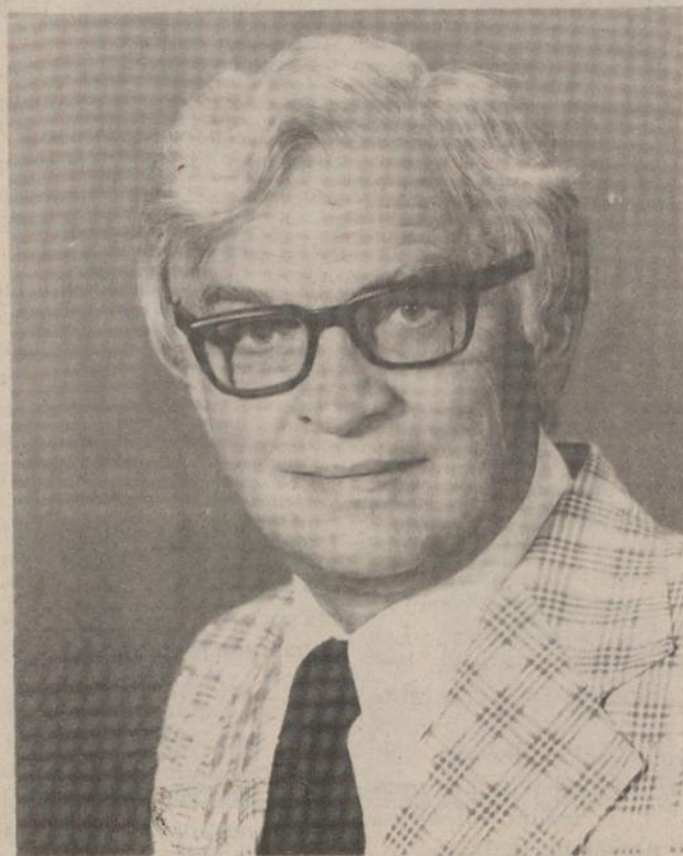
Iš tikro tačiau europiečiai turėtų būti suinteresuoti vieningos ūkinės politikos nustatymu ne tik dėl sankcijų atšaukimo. Ji reikalinga jų pačių interesams, ne tik saugumo, bet ilgainiui ir gerbūvio. Londoniškis The Economist didžiausią sovietų ūkinę proble-

mą ižiūri fakte, kad šiame dešimtmetyje jų darbo jėgų rezervas padidėja ne dviem milijonais žmonių kas metai, kaip anksčiau, bet tik vienu milijonu dėl gimimų sumažėjimo. Su mažiau darbininkų ūkinį plėtimąsi gali išlaikyti tik padidinant jų darbo našumą. Jo negali pasiekti vien daugiau investuodamas, ką ligšiolinė sovietų praktika ir patyrimas jau įrodė. Vienintelė alternatyva palieka lankstesnės ūkinės santvarkos įvedimą - didesnį sprendimų teisę įmonių direktoriams, daugiau ūkinio akstino pramonės ir žemės ūkio darbininkams, daugiau dovanų už pasisekimą ir didesnį bausmę už nesėkmę. Laikai, kada sovietų ekonomiją galima buvo paskatinti patriotiniais šūkiais ir baime jau praėjo. Brežnevo metai nedavė sovietų piliečiams daugiau teisių, tačiau leido mažiau bijoti. Sovietų darbininkui dabar reikiai konkrečiai įrodyti, kad našiau dirbti jam pačiam apsimoka. Jo apetitas daugiau pasinaudoti savo darbo vaisiais padidėjo.

Tiesa, prekybiniai santykiai su užsieniu bendrame sovietų balanse nevaizdina didelės rolės, bet dabartinėje situacijoje, kada pramonė ir žemės ūkis reikalauja didesnių investicijų, reikia skaitytis ir su smulkmenomis.

Turint galvoje pasunkėjusią Vakarų ūkinę situaciją, sunku čia tikėtis pritarimo ūkinėms sankcijoms, tačiau galima su-

(Nukelta į 2 psl.)

Dr. Antanas Butkus naujasis JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas.

NAUJAS JAV LB KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKAS

(Telefoninis pranešimas)

Spalio 23 ir 24 d. d. St. Petersburg Beach, Floridoje, Dolphin Beach Resort viešbutyje įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės X Tarybos pirmoji sesija į kurią iš viso Amerikos įsiregistravo 56 tarybos nariai ir 65 svečiai.

Suvažiavimas pradėtas Amerikos ir Lietuvos himnais ir malda. Suvažiavimą šiltu laišku pasveikino JAV prezidentas Reaganas. Žo-

džiu sveikino Vliko pirm. dr. K. Bobelis raštu Lietuvos atstovas Washingtono dr. St. Bačkis, Lietuvos gen. konsulai A. Simutis, J. Daužvardienė ir V. Čekanauskas, ALT pirm. dr. K. Šidlauskas, Balfo pirm. M. Rudienė.

Trumpą paskaitą gyvai ir įdomiai skaitė Draugo redaktorius M. Drunga tema žvilgsnis į ateitį ir praeities perspektyvas.

Krašto valdybos pranešimus ir apžvalgą padarė pirm. V. Kutkus ir tarybų pirmininkai. Pranešimai buvo gerai paruošti ir iš anksto išdalinti suvažiavimo nariams, žodžiu buvo pasakyta tik santraukos.

Po visų pranešimų vyko JAV LB Krašto valdybos pirmininko ir kitų organų rinkimai.

Kandidatais į pirmininko vietą buvo nominuoti dr. Antanas Butkus iš Cleveland, dr. A. Razma iš Chicago ir J. Urbonas iš Detroito. Dr. A. Razma tačiau netikėtai pareiškė savo kandidatūros atsiėmimą.

Balsuojant dr. A. Butkus gavo 38, J. Urbonas — 17.

Naujai išrinktą pirmininką dr. A. Butkų pirmas pasveikino J. Urbonas, pažadėdamas savo talką.

Į tarybos prezidiumo kandidatavo žmonės iš Bostono ir Chicago. Už Bostoną balsavo 25, už Chicago — 31. Tokiu būdu prezidiumas su-

(Nukelta į 4 psl.)

— Na, matai, drauge Jaruzelski, pagaliau tau pasisekė išrauti...

SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

Tarptautinės bankinės sistemos vargai. - Įtempimas tarp Vatikano ir Rytų Europos režimų: Tai ką pasakė Tiesa, kartoja ir Pravda.

THE CRASH OF 198? - vie toje klausuko The Economist skaitytojai gali įstatyti savo skaičių, bet pavojus yra toks rimtas, kad tokia antraštė pa-

KAIP NUBAUSTI SOVIETUS?

(Atkelta iš 1 psl.)

tarti neduoti sovietams kreditų palankesnėmis sąlygomis negu savo krašto vartotojams, ar ką nors neparduoti papiginta kaina. Visa tai nesustabdo normalios prekybos.

Andropovas ar koks kitas Brežnevo įpėdinis tokiu atveju turėtų pasirinkti - ar toliau varyti Angolos-Afganistano-Lenkijos pavyzdžio politiką, kuri reikalauja 13-14% visų tautinių pajamų skirti kariniams reikalams (Amerika tam išleidžia 7%, Vakarų Europa 3-4%), ar ieškoti abiem pusėm naudingos detentės.

Negali sakyti, kad susitarimas dėl ūkinės politikos santykiuose su sovietais nebūtų visai logiškas ir reikalingas. Bet, kaip javų siūlymo ir dujotiekio tęsimas parodo, ir Vakarų ūkinė būklė yra tokia, kad per entuziastiškai griebiamasi kiekvieno sandėrio. Skolų negalima atgauti ne tik iš Lenkijos ar Rumunijos, bet ir visos eilės vadinamų Trečiojo pasaulio šalių - Meksikos, Brazilijos, Argentinos - jau neskaitant mažesnių. Pasaulinė prekybos apyvarta 1980 metais siekusi 1.9 trilijono dolerių, sekančiais metais sumažėjo 100 bil. dolerių, o šiais metais dar bent vienu šimtu bilijonų. Recesijos nesustabdė nei Amerikos Reagano administracijos taupymo priemonės, nei visai jai priešingos, išlaidžios prancūzų prezidento Mitterrando pastangos.

Visuotinas isitikinimas, kad dabartinis ūkinis nuosmūkis yra ilgesnis, bet ne trumpalaikis reiškinys, primena rusų ekonomisto Nikalojaus D. Kondratievo - išprotėjusio ir mirusio Stalino lageriuose - mokslą apie ilgalaikius, 50 metų ūkinis ciklus. Jo pasaulinės ūkinės konjungtūros tyrinėjimas nuo 1780 metų tikrai rodo ilgalaikius kilimus ir kritimus. Jis nedavė to reiškinio aiškinimo, bet jo pasekėjas nustatė, kad pirmas kilimas aukštyn sutapo su garo mašinos išradimu ir pramonine revoliucija; antras su geležinkelių tinklo pratęsimu ir trečias - su automobilių išsiplėtimu šio šimtmečio pradžioje. Įdomu, kad ūkinės ekspansijos laikotarpiui siekiant savo zenito, prasidėdavo karai. Paskutinio pakilimo etapas sutapo su Vietnamo karu.

Pagal patyrimą, prasidėjusio smukimo negali sulaukyti dirbtinomis priemonėmis, kaip pvz. skatinant infliaciją, bet tik kokiomis visai naujom technologijom, kurios pakeičia gyvenimo būdą. Kiek iš mūsų gali to dar sulaukti?

sirodė ant to labai rimto anglų savitraščio paskutiniojo 16-22 spalio Nr. viršelio

Nūdien vis daugiau ir daugiau valstybių, jau nekalbant apie privačius skolininkus, neturi iš ko mokėti savo skolų. Bankų išpėjimas nemokančioms valstybėms, paprastais žodžiais kalbant, yra toks:

'Mes jums paskolinsime daugiau pinigų - jūs juos panaudosite tik nušimčiams už senas skolas mokėti. Tai padės Vakarų bankinei sistemai, nes tai neleis jūsų skolą kvalifikuoti kaip 'bloga' (neatgaunama), kas sumažintų mūsų algas ir pagrindinį kapitalą su rezervais.'

Bet vieną gražią dieną kokia sovietų kolonija ar Trečiojo pasaulio kraštas gali atsakyti:

'Mūsų liaudies respublika visai nenori padėti Vakarų bankinei sistemai, ypač kai mums paaiškėjo, kad mes faktinai negalime pasiskolinti naujų pinigų mūsų reikalams, bet turime tik ant popieriaus gaunamus pinigus sunaudoti nušimčiams mokėti, kas tik padidina mūsų pagrindinę skolą, bet jūs galite falsifikuoti mūsų balansą.'

Kuba buvo taip padariusi 1962 metais ir Ghana trumpam laikui. Toks elgesys tada nebuvo užkrečiamas, nūdien bankai tiek yra išskolinę užsieniams, kad tik vienu ar kitu kraštu negalima bus apsiriboti.

Kai š.m. rugpjūčio 13 d. Meksika pasiskelbė negalinti toliau mokėti savo 80 bilijonų skolą užsienio bankams, ją išgelbėjo Bank for International Settlements (BIS) Šveicarijos Baselio mieste. Jis tuojau pat davė jau 1.85 bilijono dolerių trumpalaikį kreditą. 50% tos sumos atėjo iš JAV Federal Reserve. Ilgesniam laikui susitvarkyti pagalba ateis iš Tarptautinio Monetarinio Fondo (IMF), kuris tačiau savo pagalba paprastai susieja su griežtais reikalavimais sutvarkyti savo ūkį, nors politiškai tai būtų labai nepopuliariu. Šitos institucijos dar gail išgelbėti kiekvieną kraštą, bet - kaip ir paskiri bankai - ir jos negali nieko padaryti, jei visi skolininkai iš karto sustabdytų savo mokėjimus. Pagrindinis banko kapitalas paprastai sudaro tik apie 5% visų operacijų kapitalo.

Sovietai, kurie su savo sateilitais yra prasiskolinę panašiai sumai kaip Meksika, kol kas nemanė, kad skelbti bankrotą jiems būtų naudinga. Tačiau, žinoma, jie gali savo nuomone pakeisti.

Kalbant apie bankus ... Kaip žinia, vienas iš pirmųjų subankrutavusių didesniųjų bankų buvo Banco Ambrosiano, kuris turėjo bendrų operacijų su Istituto per le Opere di Religione (IOR) - Vatikano banku, kuriam vadovauja mūsų tautietis ark. P. Marinkus. Popiežiaus paskirta komisija - iš amerikiečio, italo ir

šveicaro - nors dar viešai nepaskelbė savo raporto, bet sakoma, kad atpalaidavo nuo bet kokios atsakomybės Marinkų. Italijos finansų ministeris Andreatta tačiau vis dar reikalauja, kad Vatikanas prisidėtų prie nuostolių padengimo, nes Vatikano bankas rekomendavo kelias Centro Amerikos firmas, kurios pasiskolino 1.38 bil. dolerių iš Banco Ambrosiano, nors to banko prezidentas savo laišku IOR nuo bet kokios atsakomybės atleido. Tokiu būdu galima kalbėti tik apie MORALINĘ atsakomybę. Reikia prie to dar atsiminti, kad Italija šnairiai žiūri į Vatikano nepriklausomybę nuo Italijos finansiniuose reikaluose. Paskutinėmis žiniomis Marinkaus bosas kardinolas Casaroli, Sv. Sosto Valstybės Sekretorius, pasiūlė italams sudaryti lyg trečiųjų teisimą, kuriam pirmininkautų Banco Ambrosiano likvidatorius, o po 2 narius skirtų Italijos vyriausybės ir Vatikano. Kol kas ark. Marinkus ir kiti du aukščiausi Vatikano banko pareigūnai - civiliai neiškelia kojos iš Vatikano teritorijos, nenorėdami būti areštuoti.

Iš finansų į Vatikano politiką ... Tyčia ar netyčia, kovo mėnesio Vatikano dekretas - draudžiantis kunigams dalyvauti organizacijose, turinčiose politinių tikslų - pasirodė svarbesnis Rytų Europoje negu Pietų Amerikoje. Buvo manoma, kad tas patvarkymas daugiausiai buvo nukreiptas prieš radikalius Pietų Amerikos kunigus. Iš tikro Vatikanas jau seniai buvo susirūpinęs kaip pasipriešinti komunistų taktikai kovoti ne tiesiogiai su Bažnyčia, bet stengtis ją infiltruoti savo agentais, panašiai kaip Kremlui pasisekė su stačiatikių Bažnyčiomis Rusijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje.

Cekoslovakijoje tai buvo bandoma padaryti per dvasišnių organizaciją 'Pacem in Terris', kurion buvo suburta beveik trečdalis to krašto katalikų dvasišnių, neva talkai už taiką šioje žemėje. Pagal naują potvarkį, jie visi iš tos organizacijos pasitraukė. Negalėdamas paskirti sau ištikimus vyskopus Cekoslovakijoje, popiežius susilaikė nuo naujų vyskupų paskyrimo, net iš 13 diecezių ten, 8 neturi vyskupų. Taip pat ir Lietuvai paskirti du nauji vyskapai nebuvo iš kolaborantų tarpo.

Rašydamas apie tai The Economist cituoja iš pereito mėnesio vilniškės Tiesos, kur taip rašoma:

'Popiežiaus politinės aspiracijos yra permatomos. Siekimas ideologinio katalikybės išsiplėtimo ... yra būdingiausias Wojtylos popiežiaus bruožas. Jis yra pasiryžęs ideologiniam priešpuiui prieš ateizmą ... Tai duoda rimtą uždavinį mūsų ideologinio fronto darbuotojams.'

Iš kitos pusės

J. Varčiaus korespondencijoje iš Kanados spalio 15 d. DIRVOS Nr. rašoma:

"Analizuodamas mūsų kultūrinę ir politinę veiklą, kun. dr. J. Šarauskas pasisakė už sustiprintą politinę veiklą. Jo nuomone, per daug investuojama į kultūrinę veiklą ir per mažai skiriama lėšų politinei veiklai. Tik politinė veikla išlaisvins Lietuvą ir apsaugos jos kultūrą ... Išeivijos veiklos investavimas į politiką yra daugiau našus Lietuvos kultūros likimui negu investavimas į išeivinę kultūrą."

Teoriškai čia gal ir yra kiek teisybės. Jos kiekis tačiau priklauso nuo kun. Šarausko politinės veiklos įsivaizdavimo. Jis, pavyzdžiui, mano:

"Bendruomenės darbas būtų tarptautinis, kuris siektų užmegsti ir palaikyti nuolatinius ir gerai organizuotus ryšius išeivijos lietuvių ir Lietuvos, įskaitant jos valdžią, agentūras ir institucijas kultūros, meno ir kalbos srityse, pradėti dialogą dėl tikėjimo laisvės, kunigų paruošimo, bažnytinės turto nuosavybės teisių, Helsinkio sutarties pažeidimų ir t.t."

Jei sovietai tokiais reikalais norėtų su Šarausko bendruomene tartis, jie turėtų tikėtis kokios ir sau naudos. Ką mainais jiems galėtų pasiūlyti mūsų kunigas? Iš korespondencijos atrodo, kad toks klausimas jam dar nebuvo atėjęs į galvą. Juk derybom, kaip ir vedybom, reikalingi du partneriai, kiekvienas jų galis ką nors pasiūlyti kitam.

Panašiai yra ir su kitu kun. Šarausko teigimu:

"Pasamdytos Hannaford firmos darbas yra profesionališkas ir labai efektingas."

Ir čia trūksta paaiškinimų, ko buvo samdant siekiama ir kas iš tikro pasiekiama. Raginant aukoti, tai nebuvo paaiškinta, neduodama jokios apyskaitos ir dabar.

Taip kalbėjęs Toronto Lietuvių Namuose kun. Šarauskas palietė ir lietuviškų parapijų problemas, kurios neturinčios ateities be lietuvių kunigų:

Kalti yra tėvai, — teigė kun. Šarauskas, — nes nepalaiko ir neskatina pašaukimų idėjų."

Čia ir aš galėčiau duoti šarauskišką pasiūlymą. Jei tėvai "nepalaiko ir neskatina", jiems turbūt tai nelabai rūpi. Ir čia, kaip politinėje veikloje, reikalingi ne mėgėjai, bet tikri PROFESIONALAI. Jei taip, kodėl nepasamdyti ir tam reikalui Hannafordo?

vm

Popiežių kontrarevoliucija kaltino ir kitos katalikiškos šalies - Slovakijos partinė spauda. O pereitą trečiadienį panašūs kaltinimai pirmą kartą pasirodė ir pačioje Maskvoje, Lenkijos kunigus kaltinant 'politiniu chuliganizmu'.

Washingtonė kalbama, kad ateityje svarbų žodį Valstybės D-to Rytų Europos politikos nustatyme turės dabartinis respublikonų kongresmanas iš Illinois Edward J. Derwinski, kuris, kaip žinia, netenka savo vietos kongrese dėl rinkiminių apylinkių pertvarkymo. (Jo rinkiminę apylinkę padalinus, jis pralaimėjo pirminius rinkimus kitam populiariam respublikonui, kurio apylinkės balsai nusvėrė.) Derwinskis gaus D-to patarėjo (caunseiler) titulą ir prižiūrės d-to veiklą, liečiančią Sovietų Sąjungą

ir Rytų Europą. Derwinskiui buvo siūlytas ambasadoriaus Varšuvoje postas, bet jis atsisakė asmeniškais sumetimais. Derwinskio asistentu yra Jonas Bobelis, ALTos pirmininko sūnus. Derwinskis laikomas senu ALTos bičiuliu.

MECHANICS-TEXAS

The old-st Pontiac dealer in San Antonio needs skilled mechanic. Automatic transmission and engine repair needed now. Also accepting re-names for all areas of the service dept. including clerks. Sent to DICK HAZEL, TINDALL AND SONS PONTIAC GMC, 3915 San Pedro, San Antonio, TX. 78212. (512) 736-1561. (41-44)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

7-3 and 3-11 shifts.

To work and live in a small congenial hospital, and a 25 bed hospital. Good starting salary. Differential for evening & night duties. Liberal personnel policies & fringe benefits.

Apply call or write to D.O.N. or Administrator NORTH RUNNELS HOSPITAL

BOX 185

WINTERS, TEXAS 79567 915-954-4553

(37-43)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**CLARENCE J. BROWN**
Ohio gubernatoriaus vietai

Lapkričio 2 d. bus visuotiniai rinkimai, kuriuose šio krašto piliečiai balsuos už JAV Kongreso narius, valstijų gubernatorius, kitus valstijų valdžios pareigūnus, visų instancijų teismų teisėjus ir apskričių įstaigų vadovus.

Balsuotojų rinkiminė itaka ir jėga telkiasi ne tik respublikonų ir demokratų partijose, bet ir įvairiose specialiųjų interesų ir mažumų grupėse. Pvz. pensininkų amžiaus grupės labai aktyviai gina savo interesus, ypatingai rūpindamos, kad pensininkai nebūtų apkrauti didėjančiais mokesčiais. Tai našta, kurios jie negali pakelti. Tautinės mažumos, sujungtos jėgomis dirbdamos, gali sėkmingai pakreipti rinkimų duomenis remtino kandidato naudai.

Lietuviams, gyvenantiems Clevelande ir Ohio valstijoje, labai svarbu turėti gerus ryšius su Ohio valstijos gubernatorium. Iki šiol mūsų tokios pastangos buvo be rezultatų. Ir ne dėl gubernatoriaus partinės priklausomybės, bet tik dėl jo asmenybės ir šaltumo apskritai tautinių mažumų reikalams. Tik gubernatoriaus Lausches (slovėnas) laikais Ohio valstijos sostinės vartai buvo atidaryti tautybių mažumoms.

Šiuose rinkimuose abu kandidatai - respublikonų ir demokratų - yra artimi tautybių žmonėms. Bet čia labiau išskirtinas respublikonų kandidatas Clarence J. Brown, kuris aštuonerius kartus buvo išrinktas į JAV Kongresą ir, septyniolika metų išbuves Washington, nuodugniai susipažino su Pavergtųjų tautų ir Zmogaus teisių klausimais, JAV Kongreso žinyne ne vieną kartą yra paskelbęs pareiškimus, gindamas Pavergtasias tautas. Žodžiu, jis jau praktiškai yra padėjęs pamatus Pavergtųjų tautų laisvinimo byloje.

Pasitarimus su Ohio tautybių sąjūdžio vadovybe, kongresmanas Clarence J. Brown yra pritaręs siūlymui - įeigu bus išrinktas Ohio gubernatoriumi - paskirti gubernatoriaus įstaigoje tautinių mažumų igaliojimą.

Clevelando lietuviams Clarence J. Brown yra ypatingai artimas dėl to, kad - kai JAV LB Socialinių reikalų tarybos

Clarence J. Brown

skyrius įteikė pareiškimą gauti federalinės valdžios paskolą Lietuvių centro statybai - kongresmanas savo įtaką Washington panaudojo labai efektingai, kreipdamasis net į Baltuosius Rūmus ir beveik du milijonai dolerių buvo paskirti Clevelando Lietuvių centro statybai.

Kongresmanas Clarence J. Brown yra baigęs ekonomikos mokslus Duke universitete, magistrą gavo Harvarde. Tarnaudamas JAV karo aviacijoje, jis kovojo II pasauliniame kare ir Korėjoje. Leido ir redagavo laikraštį. Kaip specialistas ekonomikos reikaluose, kongresmanas yra Senato ir Atstovų rūmų jungtinio ekonomikos komiteto narys, itakingas asmuo Baltuosiuose Rūmuose.

Kongresmanas Clarence J. Brown yra inteligentiškas, darbštus ir dalykiškas. Tai žmogus, kuris nemaitina piliečių sentimentaliais pažadais, bet savo išpareigojimus vykdo planingai ir konkrečiai. Jis labai rūpintis, kad Ohio universitetuose ir viešosiose mokyklose būtų aukštas mokslo lygis, kad kuogreičiau atkurstų valstijos ekonominis gyvenimas, kad Ohio istatymai teisingai ir griežtai baustų nusikaltėlius.

Jo didelė patirtis Washington ir įtakingi ryšiai su Kongresu bei Baltaisiais Rūmais gali efektingai padėti Ohio

Kova su rusifikacija ir sovietiniu kolonializmu

Spalio 10-11 d. Luzerne, Šveicarijoje, įvyko konferencija, paskirta rusifikacijos ir kolonializmo problemoms Sovietų Sąjungoje. Konferenciją sušaukė Luzerne veikianti organizacija "Europäische Konferenz fuer Menschenrechte und Selbstbestimmung".

Konferencijos programa susidėjo iš dviejų dalių. Spalio 10 d. dviejuose referatuose išnagrinėti sovietų nacionalinės politikos, tarmi federalizmo ir maskvinio kolonialinio režimo pagrindai. Popietinių posėdžių metu atskirų nerusiškų tautų atstovai padarė pranešimus apie rusifikacijos bei kolonializmo politikos taikymą gyvenimo tikrovėje.

Pirmą paskaitą apie sovietinę nacionalinę politiką laikė prof. dr. T. Oberlander iš Bonnos (Vokietija). Jis nušvietė dar Lenino laikais pradėtą maskvinę imperialistinę politiką nerusiškų tautų atžvilgiu. Viena po kitos rusų carų imperijos tautos buvo smurtu įjungtos į Sovietų Sąjungą. Laisvas tautų apsisprendimas ir pasirašytosios sutartys be atodairos sulaužyti. Kuo tolyn, tuo Maskvos apetitas augo. Antrojo pasaulinio karo ir pirmaisiais pokario metais sovietinė imperija dar labiau išsiplėtė. Kremlius panaudojo piktam vakarų valstybių politikų gerą valią ir nenusimanyimą. Prelegentas atkreipė ypatingą dėmesį į gilią prarają tarp sovietinės nacionalinės politikos teorijos ir tikrovės. Maskva vis labiau krypta į grynai rusiškąją nacionalizmą bei šovinizmą.

Antrą paskaitą laikė prof. dr. L. Revesz, Berno universiteto profesorius, artimas Šveicarijos Rytų Instituto bendradarbis, paskelbęs 30 veikalų apie sovietus. Jis išnagrinėjo sovietinį tarmi federalizmą ir nušvietė kolonialinę santvarką, įvestą ypač nerusiškuose kraštuose. Pats būdamas teisininkas, profesorius nurodė į propagandinio pobūdžio sovietinį federalizmą. Sovietų konstitucijose aps-

valstijos ekonominio gyvenimo atkūtimui. Žmonių įdarbinimas ir ekonominio gyvenimo ratų pajudėjimas yra šių rinkimų svarbiausi faktoriai.

Dirva pasisako už Clarence J. Brown kandidatūrą Ohio valstijos gubernatoriaus vietai dėl jo septyniolikos metų patirties JAV Kongrese, jo teiktos paramos Pavergtųjų tautų klausimui ir dėl labai konkrečios paramos Clevelando Lietuvių centrui. Mes raginame Ohio lietuvius lapkričio 2 d. balsuoti už Clarence J. Brown gubernatoriaus vietai.

tu skambių frazių apie atskirų respublikų suverenumą, tautų lygybę ir t.t. Tuo pat metu sunkiomis bausmėmis baudžiami tie, kurie bando pasinaudoti konstitucijos tariamai garantuotomis teisėmis bei laisvėmis. Sovietinis federalizmas tėra fasadas, už kurio slepiasi iki aukščiausio laipsnio centralizuota valstybė, kurią valdo totalitariniais pagrindais veikianti komunistų partija.

Prof. Revesz pavyzdžiais parodė, kaip Sovietų Sąjungoje vykdomas kolonializmas. Pagal Maskvoje veikiančių planavimo įstaigų įsakymus tvarkomas visas ekonominis gyvenimas, sudarant kolonialinę priklausomybę tarp Maskvos ir atskirų tariamai suvereninių respublikų. Atskiros ekonominio gyvenimo šakos priklauso nuo Maskvos tiek gamybos, tiek produkcijos sunaudojimo atžvilgiu. Dažnai tyčia steigiamos ištisos gigantinio dydžio pramonės įmonės nerusiškų tautų teritorijose, kad tokiu būdu įkurdintų ten tūkstančius rusų ir kitų svetimtaučių. Tuo siekiama vietinių gyventojų tautinės sudėties praskiedimo bei surusavimo. Sovietų Sąjunga sukūrė tipinį kolonialinį režimą.

Konferenciją atidarė Dr. F. X. Leu, buvęs Šveicarijos "Staenderat" (atsieit senatorius). Jis ir pirmininkavo priešpietiniams posėdžiams. Popiet vykusiems darbams vadovavo šveicarų parlamento (Nationalrat) narė J. Meier, iš profesijos advokatė. Popietiniuose posėdžiuose atskirų tautų grupių atstovai pranešinėjo apie sovietinės nacionalinės politikos, tarmi federalizmo ir kolonialinio režimo praktiką.

Muenchene universiteto profesorius Dr. J. Bojko-Blochyn kalbėjo apie nerusiškų slavų (ukrainiečių bei gudų) ir moldavų (besarabiečių) būklę. Iš Muensterio (Vokietijos) atvykęs J. Kadelis nušvietė trijų baltų tautų (latvių, lietuvių bei estų) ir karelių padėtį. Šveicarė Beatrice Eichmann-Leutenegger atpa sakėjo Kaukazo tautų, ypač georgiečių vargus. Šveicaras Hans Rychener atkūrė Maskvos paglemžtų musulmonų tautų būvį.

Iš visų pranešimų akivaizdžiai išryškėjo Maskvos sukurtojo kolonialinio tautų išnaudojimo režimo praktika. Pagal vad. Taškento nutarimus rusiškumo brūkimas pradedamas jau vaikų darželiuose. Rusiškumui turi tarnauti visos mokyklos iki tokio laipsnio kad moksliniais laipsniais

gauti veikalai turi būti skelbiami tik rusų kalba. Pagal komunistų partijos programą siekiama kad visos tautos susilietu į kažkokią vieną "sovietinę" tautą o ši kalbėtų tik viena kalba - rusų!

Visi pranešėjai savo referatuose taip pat atpasakojo nerusiškų tautų pasipriešinimą joms smurtu užkurtam sovietiniam režimui. Jie nušvietė kaip nerusiškos tautos gina savo kalbą tikybą būdą ir kitas tautines savybes prieš rusinimą.

Rezistenciją pailiustravo konferencijos metu suruošta pagrindinio spaudos paroda. Parodoje vyraavo lietuvių pagrindinio spaudos pavyzdžiai. Tarp išstatytųjų leidinių lankytojai galėjo pamatyti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" pirmąjį numerį, išleistą 1972 m. kovo 19 d., ir 51-jį numerį, paskelbtą lygiai po 10 metų. Parodoje buvo parodyti taip pat kiti lietuvių pagrindinio leidinių pavyzdžiai ("Aušra", "Perspektyvos", "Tautos Keliai" ir kiti), be to, kai kurių leidinių vertimai į vakarų Europos kalbas. Kiek galima buvo pastebėti, lietuvių pagrindinio spaudos pavyzdžiai padarė konferencijos dalyviams gilų, neišdildomą įspūdį.

Spalio 11 d. sušaukta spaudos konferencija, kurios metu paskaityta priimtoji rezoliucija bei padalintas lapelis apie Luzerno organizacijos ligšiolinę veiklą. Spaudos konferencijai pirmininkavo Dr. E. Oehler, šveicarų parlamento narys. Joje taip pat dalyvavo organizacijos garbės pirmininkas, senatorius Dr. F. Leu. Konferencijos priimtoji rezoliucija bus paskelbta lietuvių kalba artimiausiu laiku.

Luzerno konferencijai suorganizuoti buvo sudarytas tam tikras keturių asmenų komitetas, į kurį įėjo ir mūsų tautietis Dr. A. Gerutis. Jis taip pat dalyvavo konferencijos rezidume ir visą laiką kaip patarėjas sėdėjo greta pirmininkų.

Spalio 11 d. įvyko Luzerno organizacijos narių visuotinis susirinkimas. Pirmininku vėl išrinktas parlamentaras Dr. Edgar Oehler iš St. Galleno miesto. Jis yra ten leidžiamo dienraščio "Ostschweiz" vyriausiasis redaktorius.

Iš baltų į organizacijos valdybą išrinkti Dr. A. Gerutis ir latvis Jūlijs Kadelis iš Muensterio (Vestfalija), kur jis vadovauja Laisvųjų Latvių Pasaulinės Sąjungos (su centru USA) informacijos biurui. Kaip abiejų

(Nukelta į 4 psl.)

Žodis kriptonimui J.V.

Išmokime kultūringai ginčytis

Laisv. Lietuvos nr. 17 kriptonimas J. V. straipsniu Kalbos reikalai dar peikia mane už iškėlimą aikštėn, jog merginos bando trumpinti pavardes atmetimu mažiškos priesagos **aitė, ytė, utė**, pasiliekančios tik moterišką galūnę. Mano buvo nei ginta, nei peikta, nei kas siūlyta, tik pastebėtas faktas iškeltas. Bet J. V. neina objektyvaus svarstymo keliu, o asmenišką vaizduotę pasikurstęs išsina "į plačias lankas". Bando net nuneigti faktą, jog gyvoji kalba laiko eigoj kinta, o savas išvadas pateikia kaip būtinai visiems priimtinas dogmas.

Sako, "laikykimės Jablonskio", bet nežino, kad pats Jablonskis kai ką savo "nustatytų dėsnių" ilgainiui pakeitė, ir jei gyvas būtų, per šiuos 50 metų tikriausiai nemaža pakaitų ir naujovių būtų įnešęs.

Čia turim ypatingą atvejį, būtent liečiantį merginą — moteris, tad verčiau tegu jos tą dalyką išsivirsto ir nusprendžia. Ogi kalba nėra vien "lūpose ir širtyse išlaikytina protėvių dovana", kaip pabrėžia J. V., bet ir svarbus dabarties tikrovės reikalas, t. y. visuomenės santykių sąsiekos (komunikacijos) priemonė; kalbos tikslas tą sąsieką palengvinti, ne apsunkinti. Jei jaunoji moterų karta bando reikšti kokias pakaitas nuosavų pavardžių vartosenoj, tai netinka urmu nusmerkti, nors tai kai kam ir nepatinka. Besąlyginis vien savų jausminių tezių ar skonio gynimas, be gilesnių tyrimų ar įrodymų, nieko neduoda, tik uždaro duris rimtam svarstymui. Irgi rodo

Naujas LB pirmininkas...

(Atkelta iš 1 psl.)

darytas Chicagoje, į kurį įėjo šie asmenys: pirm. dr. K. Ambrozaitis, sekr. B. Jasaitienė, vicepirm. spaudos reikalams M. Drunga, vicepirm. kultūros ir švietimo reikalams E. Sakadolskienė ir vicepirm. finansų reikalams K. Sušinskas.

Garbės teisman išrinkti: pirm. dr. Ed. Lenkauskas, R. Kudukis, R. Bublys, A. Širvaitis ir V. Čyvas.

Kontrolės komisijon išrinkti M. Remienė, V. Garbonkus ir R. Šoliūnaitė.

Vakare įvyko šaunus banketas lietuvių klube, kuriame dalyvavo virš 250 žmonių.

Smulkesnis aprašymas seks kitame Dirvos numeryje.

Dr. H. Lukoševičius

T. KLYGA

nenorą suprasti kitų nuomonės bei kintančių aplinkybių ir poreikių. Taip verčiam jaunąją kartą į vyresnius žiūrėti, kaip į sustabarėjusios nuovokos "užbaigtą generaciją", su kuria dialogas neįmanomas, nes jie kartoja tik savas tiesas, į naujus laiko ir sąlygų reikalavimus užsimerkdami (arba net piestu šiaušiasi). Pvz. čia J. V. pašiepia poezijos rašymą be skyrybos ženklų ir be didžiųjų raidžių — lyg pramiegojęs visą pusšimtį metų!

Gaila, su J. V. aiškintis nėra galima, nes jam nežinomas esminis principas: ginčė laikytis vien paliestos temos, neišsklystant iš ribų, nesikarščiuoti jausmais ir — nepriekšti antrai pusei nebūtų, tik paties įsivaizduotų dalykų. Juk T. Klyga iškėlė tik priesagų **ytė, utė, aitė** temą, kaip naują reiškinį, o žvelkim, ką daro J. V. Jis lengvu mostu kuria grynus pramanus, girdi, "pagal Klygą, turėtume iš dainų išmesti merguželę lelijėlę, bernužėlį dobilėlį, močiutę sengalvėlę ir dainuoti — merga lelija, bernas dobilas, močia sengalvė... Tai bent naujovė! Tai bent grožis! Taip pat tektų atsakyti ir nuo Dievulio, Dievulėlio: neberekškime Jam malonaus nuolankumo." Ar ne gudri fantazija išsigalvotais priekaištais Klygą sutriuškinti, net įjungiant religinį elementą, lyg aš jau Dievą (Dirvos nr. 10) paniekinau? O aš ten religijos nei dainų su lelijėlėmis ne nuo tolo nepaliečiau. Bet jam svarbu kažkodėl mane smarkiau "sumalti". Tai nuogos demagogijos pavyzdys. Ir kodėl vienas lietuvis šokasi šmeižti kitą vien todėl, kad anas iškėlė nepatinkamą klausimą? J. V. čia susipynė ir savo gramatikoj, sumaišęs maloninių ir mažiškos žodžių prasmę. Priesagos **ytė, aitė, utė** — mažiškos kilmės, jos teikiamos nuo pat mažens augančiom mergaitėm, t. y. šeimos mažumenei (net suaugusius vaikus motina dar laiko dažnai tik "savo mažuliais"). Blogiausia, kad J. V. mėgina palenksti skaitytoją ne tiesiu temos nagrinėjimu, o aplinkiniiais būdais, kaip religija, arba paniekos bei ironijos šaukmais bauginti. (Tai bent naujovė! Tai bent grožis!). Panašūs pašaliniai priedai neveda į tiesą ar aiškumą, tik įneša sumišimo ir nepatinkamos. Be to, demagoginiai antpuoliai visados žemina spaudos lygį.

Dr. A. Maceina panašius atvejus taip nusako Aidų

nr. 4: "esti kuriamos savos išmoninės pabaisos, su kuriom paskiau kovojama kaip su tikrovinėmis". Taip ir J. V. kursto skaitytojus kovoti su savo paties išgalvota pabaisa: esą aš bandau drausti žodį Dievulis, nors mano skilty to nė užuominos nėra.

Panašiai elgias ir Kęstutis Žygas, dar tą temą Pasaulio Lietuvių vėl kartodamas (jau buvo Dirvoj rašęs), vis be pagrindo mesdamas man savo susikurtą priekaištą, esą T. Kl. "siūlo atmesti mergautinių pavardžių priesagas **ytė, aitė, utė**, o jų vietoje vartoti galūnę **ė**". Kodėl atidžiau neįsiskaitė, kas mano rašyta? Nemačiau, kad sąmoningai man prikiša nebūtus dalykus. Taip pat, kaip ir J. V., savo išvadą ne protiniu įrodymu, o jausminiu šūksmu paremia, girdi, "mano nuomonė tokia: ai, ai, ai!"

Šis atvejis parodo, kad savai kalbai ir spaudai tobulintis pats pirmas žingsnis būtų toks: išmokyti tiksliai perskaityti, kas rašoma, tik tuomet ginčyti; antras — ginčė laikytis temos ribų, o ne akipločiu blaškytis pašaliniais, iškraipant kito mintis ir kuriant naujus nesusipratimus; trečias — diskusijoje tenkintis protinėm svarstymo priemonėm, nepasiduodant subjektyvumui ir jausminiams įtaigijimams, nes jie tik trukdo kelią į tiesą.

Vasaromis ruošiamiam kalbos kursam priderėtų šį reikalą įtraukti į programą ir iš esmės išsiaiškinti, gal taip mūsų spauda apsisvalytų nuo subjektyvių kovingumo išpuolių ir tuščių kivirčių. O oponentai, kurie reikalauja būtinai jų požiūrį priimti kaip vienintelę ir tobulą tiesą, mūsų išsivijai itin kenksmingi: taip atgrasomi nuo viešumos darbų ir naudingi asmenys, kurie nenori veltis į primityvius nesusipratimus; taip pat mūsų jaunimo nepatraukia tokio lygio mūsų spaudos kultūra. Štai, šį kartą net trejetas, dalyko nuodugnai neištyrę, pasišovė vien peikti jaunosios kartos savitą bandymą. Jauniems visai neįdomi tokia mūsų kultūra ir kalba, kurią "kaip protėvių dovana" stengiamasi užbalzamuoti garbės muziejui ir vien iš šalies ją gėrėtis. Juk jie nori ta kultūra dabarty gyventi ir ją toliau kurti bei plėsti vis besikeičiančiose laiko sąlygose, pratęsti dar gyvą ir ateitin. Jauni bodisi tokiais kultūros šaukliais, kurie urmu paniekina bet kokius naujesnius bandymus ir reikalauja griežtai paklusti vyresniųjų menta-

litetui. Šitaip senimas, tarsi kovodamas už savos kalbos ir kultūros svetur išlaikymą, savais metodais pasiekia tik priešingų vaisių. Jaunimas nusigrežia šalin nuo tariamų lietuviybės gynėjų, kai šieji, štai, tiesiog meta grubų žodį aukštąjį mokslą baigusiai ir savą kalbą puikiai mokančiai moteriai (kas kitas geriau jaučia žodžio vertę, jei ne poetai?), prikišant, jog ji — "nesugeba nė pavardės pasirašyti!" Įsitikėję savo "neklaidingumu" tik įžėdžiam kultūringus saviškius. Juk manytina, kad mokslininkė filologė rimtu apsisvarstymu ir gilia įžvalga padarė savo pavardės sprendimą. Ir ji nieko neužkliudė, niekam neįtaigavo būtinai ją pasekti. O keisti ar trumpinti pavardę — kiekvieno asmeninė teisė, pašaliniam nedera niekinti. Gal čia tik bandymas ieškant tinkamesnės išraiškos? O gražiai lietuviškai skamba ta Saulaitė (nebe ilgoka Saulaitytė). Lietuvoje prieš 50 metų žymioji dr. Jonė Deveikė jau taip rašė: si (ne Deveikytė), buvom kultūringesnė ir pašaipom nebadėm. Gabusis poetas net keliskart keitė pavardę, kol atitiko: J. Aleksandravičius — J. Kossu Aleksandravičius — J. Kuosa Aleksandriškis — Jonas Aistis.

Taip vien dėl iškerto naujo fakto spaudon tuoj kurti kreivą ginčą, net iškraipant autoriaus mintis ir pramantant savų priedų su "pabaisom" — apgailėtina mūsų žurnalistas yda, verčiau atsikratytina.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Kova su rusifikacija...

(Atkelta iš 1 psl.)

minėtų baltų antrininkas figūroja Ans Luik, dar jaunas estų teisininkas, vienos Muencheno statybos firmos direktorius.

Luzerno organizacijos "Europäische Konferenz fuer Menschenrechte und Selbstbestimmung" vokiečių sekcija surengė Bonnoje rugsėjo mėn. plačiai nuaidėjusią konferenciją apie Sovietų Sąjungos psichologinį karą, vedamą prieš vakarų pasaulį. Kaip prelegentai dalyvavo prancūzai, vokiečiai ir šveicarai. Iš šveicarijos atvyko kaip prelegentas divizijos vadas Dr. Hans Rapold.

Į Bonnoje buvusių konferencijos kaip Luzerno organizacijos vadovybės atstovai buvo nuvykę valdybos nariai Dr. A. Gerutis ir Dr. E. Peyer, abu nuolat gyvenantieji Berne, šveicarijoje. Dr. Peyer yra liucerniškos organizacijos vicepirmininkas, anksčiau tarnavęs šveicarų užsienių reikalų ministerijoje.

EXPERIENCED
CRAFTSMEN JEWELER
special order jeweler to be able to
custom craft mountings and set
stones.
Call 800-438-5826 for more
information.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST ASSISTANT

To work and live in small commercial community and a modern 206 bed J.C.H. Accredited hospital.
Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies and fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE
TO EMPLOY

MERCY HOSPITAL

1248 Kinney's Lane
Portsmouth, Ohio 45662

An Equal Opportunity Employer
(33-44)

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

Šventės Lietuvoj

16 DIENŲ EKSKURSIJA.

\$1,499.00

gruodžio 21 — sausio 4

Pigios vienos savaitės
ekskursijos Karibų
jūroje.

Martinique, \$399; Jamaica, \$349; Grand Bahamas, \$329; Nassau, \$339; Barbados, \$429; Guadeloupe, \$399.

TAIP PAT DISNEYLAND, \$199. Rio, \$499; Miami Beach, \$269; Acapulco, \$399.

ISVYKSTAMA IŠ: Boston, NYC, Hartford, Philadelphia, Pittsburgh, Chicago, Baltimore, Cleveland, St. Louis.

SPECIALI VIENOS SAVAITĖS EKSKURSIJA Į SALAS: St. Maarten, Aruba, nuo \$399 Boston & Philadelphia skridimai.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

8 WHITE OAK ROAD

NEWTON, MASS. 02168

617-969-1190 / 965-8080

Daromi giminių iškviatimo dokumentai.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PIENO IR KRAUJO LAŠAS

Mintys apie lietuviškąją knygą ir jos rašytoją

Balys Auginas

Būdami vaikai, mokėmės rašyti. Rinkome raides, lyg sagas, ir dėjome į krūvą. Stebėjome, kai raidžių kaugė sudarydavo žodį, o žodžių šusnis sutildavo į sakinį. Išmokę sakinius surišti į gubas, staiga gerėdame iš nudžiugome: knyga prabilo! O vėliau, turėdami tą stebuklingąjį skaitymo raktą, atrakindavome kiekvienos knygos puslapius, išgvildendavome, tartum riešutą, jo branduolį skaniausiai prarydami. Ir taip vis pagal savo norą, ieškojome knygose, rasdami vis ką nors naujo. O, kiek ten būta turto! Kiek gražių minčių! Kiek daug ir nesuprantamų dalykų! Tada, žinoma, mus labiausiai viliojo fantastinis elementas — pasaka. Ji nukeldavo mus į gražųjį burtų pasaulį, atverdavo gražiausių svajonių vartus...

Ir taip pamėgome knygą: ji mus mokė, linksmo, guodė, kalbėjo ir pasakojo, pasakojo... Ji buvo mūsų pasakų geroji laimė. Ji buvo mūsų pasakų sekėja ir mokytoja.

Stebėtina, kaip su amžiumi augo ir knygos išmintis. Jis vis neapleisdavo mūsų, būdama mūsų geriausia ir intymiausia draugė. Ji išmokė pažinti pasaulį, atskirti gėrį nuo blogio. Brendimo laikotarpiu — ji mūsų formavo charakterį, statė mūsų viduje pasaulėžiūros rūmus, kad pro jo langus galėtume į pasaulį žvelgti šviesiu žvilgsniu ir protu suprasti kito žmogaus mintį būklę ir jausmą. Artime svetimo žmogaus galvą. Taip plėtėsi mūsų žmogiškojo žvilgsnio horizontas. Knyga, tarsi dailininkas, tapė mūsų asmenybės, ryškino būdingus asmenis bruožus, brandino mūsų sieloje grožį ir meno skonį.

Ir kartais pagalvodavome: kokia išmintinga, visą žinant toji knyga! Neklydomė lygindami su paukščiu. Ir ji, kaip paukštė turi sparnus. Ir tuos sparnus suteikia jos skaitytojai. Mes apskridavome "per 80 dienų" visą pasaulį, eidavome per dykumas, kovodavome su indėnais (o jų drąsųjį vadą Vinetou ilgai nešiojome širdy), kartu su Algimantu drąsiai kovojome už protėvių teisę gyventi laisviems, vijome kryžiuočius ir stebė-

davomės įvairiais neregėtais gyvenimo nuotykiomis... Knyga mums pasakodavo ir apie visą žemės rutulį ir apie mūsų gimtojo mažo krašto grožį ir praeitį... Tokios būdavo jaunimo knygos. Vėliau, skoniui bręstant, pasaulėžiūros horizontams plėtojant, reiklumo lazdos stumiami, rinkomės pagal reikalą ir pomėgį sau dvasinės lektūros. Nes mūsų žmogiškasis vidus — jautėme — reikalingas dvasinio peno. Kad nebūtume viduje išdžiūvę, kaip apleisti šuliniai... Mes alkome žinojimo ir išminties...

Knyga neturi dimensijų — joje praeitis sėdi ant tos pačios kėdės su ateitimi ir dalinasi su dabartimi duonos trupinių, dienos rūpesčių ir gyvenimo pasikeitimais. Čia pat joje pinasi fantazija, tikrovė, ir vizijos, kaip gražiausi vaivorykštės siūlai, iš kurių yra audžiama pasakojimo juosta. Ir mes, kaip naivios muselės, patekdavome į fantazijos voro voratinklius.

Ir pagaliau pajutome, kad knyga — tai dvasinė duona. Būtina žmogaus prigimčiai. Kaip oras, kuriuo kvėpuojame. Nes be knygos — mūsų buitį tampa tamsi, kaip beviltė naktis. Ir be rašto prastas atsimpa, kaip peilis, nepajėgdamas atriekti net mažiausios reikės žinojimo duonos! Ir tada supratome, ką reiškia žmogui knyga. Kas tau tai yra raštija.

Mūsųji karta, augusi Nepriklausomybės saulėje, žinojo rašto, literatūros, spausdinto žodžio svarbą ir galią. Lietuvių tautai knyga yra ne vien dvasinė duona. Ji yra mūsų tautinės samonės veidrodis, jos gyvybė. Atsiminkime tą tamsųjį šimtmečių vergijos laikotarpį be rašto, kai svetimieji norėjo ištrinti nuo žemės paviršiaus mūsų kultūrą, mūsų raštiją, mūsų lietuvišką samonę. Spaudos draudimo laikotarpis — skaudi dvasinė žaizda Lietuvos istorijos kūne. Didelės tautos to nesupranta, nes jos neišgyveno dvasinės prievartos. Bet mes kovoje dėl rašto, aukoję savo gyvybes dėl saulėtos raidės — Aukščiausiojo lėmimo — vis dėlto išlikome gyvi! Tais...

(Nukelta į 6 psl.)

Juozas Tysliava, poetas, rašytojas, žurnalistas. Vienybės ir Lietuvos žurnalo redaktorius ir leidėjas, šiais metais lapkričio 1 d. būtų buvęs 80 m. amžiaus. Jis mirė New Yorke 1961 m. lapkr. 11 d. Jo palaikai palaidoti Rasų kapinėse, Vilniuje.

Pavasaris

I

Naktis, turtinga kaip actekų sostinė senovėje,
Liepia skambėti paukščiams ir varlių milijardams...
Rytoj pavasaris kaip laikraštis, kupinas sensacijų,
Ateina žemės, jūrų ir dangaus vargonams gaudžiant.

Juk tu girdi, kaip žvaigždės krinta į mano akių užuoganas,
Kaip lekiančios žuvys nutopia į tyvuliuojantį vandenyną,
Kaip banginiai kaujasi ir mylisi po vandeniu
Ir kaip pakalnių gėlės keliai iš šimtamečio miego.

Iš mano širdies ištryksta laimės kibirkštys,
Kaip indėnas, raitas po liepsnojančią prerią —
Nežinia kieno mintys pasiverčia spygliuotomis giriomis
Ir eina per pasaulį kaip kariuomenė.

II

Vidury kaimo, kur medžiai ošia ir linguoja kaip per sapną,
Kur vieškelis kaip diržas, nutiestas per lauko žolę,
Vakarų šalies varna atlėkus padėjo kiaušinių,
Kad po šimto metų — išsiristų didelis miestas.

Jau baigia švilpauti birželio auksaburnis mėnuo, —
Mano gimtojo kampo vandenys užmigdė aukso karosus.
Ateis ir vėl nueis tie debesys kaip mano laimės metai,
Tik anapus žvingaus praeitis — arklys supančiotas pakalnėje.

Kur vieškelis lyg diržas, nutiestas per lauko žolę,
Kur upės, stodamos piestu, nusinešė metus, išrautus iš šaknų,
Kur veltui varpas kelia mano tėvą iš numirusių,
Po šimto metų — išsiristų didelis didelis miestas.

III

Ne žemės gyventojai kraustosi į kitą planetą,
Ne upės, bėgusios į vakarus, staiga sustojo,
Ne vėjas nusiminęs užpūtė žvaigždes, —
Tai mano ilgesys ateina girių ir kalnų viršūnėmis.

Kas tu do viens? — Pernakt pasaulį keturis kartus apejęs,
Perinėį erdvę iš žvaigždėto lizdo išbaidei
Ir per gruoblėtą amžinybės padėlio lukštą
Savo pavarde tu pasirašei liepsnojančią ranką —

Kometos nusklendė, kaip alkanos žuvėdros išilgai kanalo:
Po milijono metų vėl sugrįš iš ūkanų kelionės,
Po milijono metų vėl sugrįš kometos
Per nežinomo poeto kapą —

Juozas Tysliava

PIENO IR KRAUJO LAŠAS

(Atkelta iš 5 psl.)

čiau tas tuščias, neprirašytas lietuviškos literatūros lapas, mūsų istorijoje tolygus dideliui baltam randui, kuris liko skaudžiai byloti ainiams, kokia gili dvasios žaizda padaryta svetimųjų! Nes toji diena, kai buvo paskelbtas spaudos draudimas — visi mūsų literatūros sodo medžiai buvo svetimų rankų negailestingai nugenėti su šaknimis!

Užtat Aušros uždegta šviesa — tas nuostabūs lietuviškos sąmonės saulėtekis — prikėlė mus gyvenimui. Ir knyga, knygnešiai, vargo mokykla — štai svarbiausieji mūsų gyvybės simboliai!

Netgi karo liepsnomis naikinant mūsų namus ir būnant jau anapus brangiųjų Tėvynės ežių, išeivis lietuvis karo griuvėsiuose dalinasi savo likimu su lietuviškąja knyga. Tada ji guodė, stiprino, kaip motina savo vaiką, maitindama tautinės vilties pienu. Ji kėlė prisilgtą dvasią, užkurdama dvasioje pasiryžimo ugnį — nenuleisti rankų!

Lietuviškoji knyga — toji meninės realybės vizija, mums lietuviams, tapo lyg motinos pienas, lyg kraujo lašas, suteikęs tautai gyvastinumą...

Po tėvynės ilgesio medžių

Prancūzų rašytojas Stendalis (1783-1842) yra pasakęs: "Būti rašytoju reikia beveik tiek pat drąsos, kaip ir būti kareiviui." Ši nepaprasta tiesa, sakytum, labiausiai tinka lietuviui rašytojui. Ir štai dėlko. Rašytojas nėra tik gyvenimo vaizduotojas, tūkstančių veidų ir sielų kūrėjas. Jis ne vien grožio kūrėjas, bet ir kovotojas už tiesą. Ideali skelbėjas ir jų gynėjas. Lietuvis rašytojas savo tautai atiduoda ne tik talentą, bet ir save, kartais kovodamas kaip karys už

savo skelbiamas idėjas. (Prisiminkime tik Maironį ir Vaižgantą...). Jis yra ne tik humanistas, bet ir susirūpinęs savo tautos misija šioje žemėje. Jis tiki ja ir savo raštuose tai skelbia.

Gyvename keistus laikus, kai lietuvių tauta turi savo dvejopą literatūrą. Vieną kuria rašytojas, likęs Tėvynėje, kitą — išeivis rašytojas. Pastarasis čia atsiradęs klajūnu ne dėl savo kaltės, palikęs gimtus namus dėl laisvės idėjos, vengiantis prievartos, ieškantis laisvo forumo savo mintims ir žodžiams. Bandas įtikinti pasaulį, kad lietuviams padarytoji žala yra begaliniai didelė neteisybė, besistengias parodyti savo raštuose lietuvių tautos tragediją. Jis pasirinko išeivio dalia, vengdamas savo dvasinio pasaulio išprievartavimo! Nenorėjo nusilenkti varovui, kuris botago kirčiais moko ir įsakinėja, ką rašyti, kaip rašyti.

Tėvynėje likęs rašytojas kenčia, nes jo kūrybos žiedus šalčio prievaizdos ranka išrauna, jei jų lapuose pražysta tiesa, meilė. O laisvės pumpurai iš viso negali išsiskleisti. Mūsų plunksnos brolis Tėvynėje privalo savąjį talentą sukarpyti pagal okupanto malonę — jam patiektą kurpalį. Ir nors valdančiųjų jis vadinamas dvasios gydytoju, bet kokia ironija: ir koks iš jo gydytojas, jei sprendimu diagnozuotų ligos pobūdį, negali net išoperuoti svetimos prievartos vėžio, kuris ėda mūsų literatūrą ir skaitytojo sielą? Jei jis neturi reikalingiausio vaisto nei sau, nei skaitytojui! O bereikia tik vienut vieno laisvės lašo! Be šių vaistų — ir pats rašytojas serga vegetuodamas dvasinėje agonijoje, ir skaitytojas dūsta nuo melo ir netikro meno makulatūros!

Išeivijos rašytojas, tiesa,

neturi to šilto užnugario, tos valstybinės "tėviškos" globos! Bet jis yra laisvas rašyti, ką nori. O tai yra pati gražiausioji dovana, duota rašytojui paties Aukščiausiojo Kūrėjo. Ergo — jo pasitraukimas iš Tėvynės nebuvo beprasmiškas. Jis tik gynė savo teises.

Deja, likimas išeivio rašytojo kelią apipynė erškėčių bruzgynais. Priverstinė emigracija niekados nebuvo kūrybos palaimingas šaltinis. Tai matome iš klasiško pavyzdžio: mūsų poeto Adomo Mickevičiaus. Ir rašytojas yra juk žmogus. Toks pat, kaip ir visi. Ir jam reikia duonos trupinio, pastogės ir užuovėjos kūrybai. Svetur visa tai jis perka savo raumenų ir smeigėjų šviesumu. Bet užtat, kai geriausias savo jėgas reikia skirti savo ir šeimos egzistencijai — kūrybai belieka tik valandų nuobiros, kai jis jau yra pailsęs ir išsisėmęs. Jis gyvena svetimos kultūros saloje, kur jo rašymu niekas nesidomi, turėdamas tik trupmeninę dalį skaitytojų, nebegaudamos tos skaitytojų plejados, kurią jis turėtų jei gyventų Tėvynėje. Tad iš rašymo jis negali išsiversti, — jam belieka savos kultūros egzistenciją pratęsti tik nakties poilsio valandomis, nuvagiavęs laisvalaikio prošvaistes, tramdant valią, kovojant su fiziniu nuovargiu ir įvairiomis kasdienėmis kliūtimis. O tokiose sąlygose kurti yra, aišku, Sizio darbas.

Nors išeivis rašytojas turi didelę atsargą idealizmo, ir laisvą žodį, ir savitą mintį, ir krikščionišką moralę — žodžiu, visa, kas geram kūrėjui būtina, bet jis yra tik mažytė sala svetimos kultūros jūroje. Jis stokoja vieno pačio svarbiausio užnugario: auditorijos saviems raštams — skaitytojo šilto ir palankaus dėmesio. O čia nereikia nei Aischilo, nei Euripido — trage-

dija, rašo pati emigracija. Šiltai ir gražiai įsikūręs, patogiam minkštasiulyje besimėgaujantis atvanga skaitytojas, savąją knygą pakeičia televizijos žaisliuku. Rafinuotam poilsiui ieškodamas pramogų, nereikalaujančių mąstymo.

Ir štai — Stendalio išmintis pasitvirtino: rašytojas ir yra karys, bet... išeivijoje jis paliktas vienas kovoti ir... žūti.

Tačiau išeivis rašytojas, nors vienišas ir apleistas skaitytojų, sėdi po Tėvynės ilgesio medžiu, išgyvendamas visu savo gyvenimu didžiąją savo ir tautos tragediją. Bet jis kuria ir rašo. Rašo ir savo raštus kaupia ateičiai. Jis vis šlama "sava žaliąja priesaika":

Aš vėjų atnešta

Iš gimtojo daigyno sėkla.

Išdygusi,

Pulsuojanti

Gyvais daigais —

Esu kaip skroblo kraujas —

Savom šaknim

Šlamą žaliąja priesaika

Savai šilainei —

Atleiskite, bet ir šis ciutuotas mūsų poeto posmas

dar irgi neišvydęs šviesos, dar neapsirengęs knygos rūbais, tačiau tvirtas įrodymu, kokioje būklėje yra išeivijos lietuviškoji knyga.

Ir po skaidriu, sočiu ir turtingu dangumi kartais vyksta keistų ir netikėtų dalykų: praeityje, berods, buvome knygnešių tauta, o nūnai lietuviškoji knyga, kai podukra Pelenė kūkčioja po svetimu saulėlydžių užmiršta ir paniekinta...

Ir nesupranti žmogus, kodėl dievai baudžia aischų ainią?

Ir kodėl toji pikta neapykanta savai, krauju atpirktai, knygai?!

OWNER-OPERATORS

Contract carrier in Grand Rapids needs owner operators to pull 45' dry vans from Michigan to New Jersey, Georgia, Texas, Colorado, Iowa, also Reefers needed to West Coast. High percentage pay off, weekly settlements. Call Equity Transportation Inc., Ada, Mich. 49301. (616) 897-8467. (37-46)

OPPORTUNITY FOR 1ST CLASS SKILLED

VINYL EXTRUSION DIE MAKER with at least 6 years experience in fabricating vinyl profile dies. Must be capable of making own layouts and proportioning of profile dies. If interested send resume to:

HOLM INDUSTRIES

P. O. BOX 4450

SCOTTSDALE, IND. 47170

Attn: STEVE ROBERTS (39-43)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

ATITAISYMAS

KOLUMBO ROJUS
ATRADIMO LEGENDA

BALYS AUGINAS

KAI Santa Maria, lyg nuvargusi gulbė,
Priglūdo drungnoj ir saulėtoj įlankoj —
Jos pasitikt sugūžėjo minia:
Smalsių palmių būriai
Su žaliuojančiais skėčiais.
Aistringa pajūrio smiltis
Kurtizanės tingiam nuogume,
Ir triukšminga papūgų gauja,
Margaspalvėm tunikom plunksnų.
Rėkianti Naujo Pasaulio mūgėj. —

Praeitame Dirvos numery B. Augino eilėraštyje pirmoje eilutėje buvo praleistas žodelis "lyg". Pataisę perspausdiname pirmąjį eilėraščio posmą.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway

Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

LOS ANGELES LIETUVIAI

ŠAUNI LOS ANGELES NEOLITUANŲ IŠKYLA

Jau porą metų nepastebimai prabėgo, kaip neolituanų šeima Los Angeles nebuvo susirinkusi gamtoje pasidžiaugti Kalifornijos saule bei giedra ir tarpusavyje kartu su savo bičiuliais pabendrauti. Užtat š. m. spalio mėn. 10 d. visi kečiai vedė į mūsų mielių geradarių p.p. Julijos ir Emilio SINKIŲ ne tik ištaigingą, bet ir jaukią ir šiltą sodybą ant pat Ramiojo Vandenyno pakrantės.

Iškyla nebuvo vieša, tik korporantai pasikvietė savo artimuosius ir draugus ir taip jau susidarė virš šimtinės, kurie džiaugėsi saulėta popiete ir nepaprastai jaukia nuotaika.

...ančių, ar korporantų žmonių, ar mamųčių pagaminti kepsniai ir įvairiausi užkandžiai ir labiausiai išlepintą gomurį neapvylė, o turtingas bufetas ištroškčius ganėtinai atgaivino. Nuo pat skelbtos iš-

kylos pradžios, t. y. nuo 12 val., viskas buvo jau taip tvarkingai ir skoningai paruošta ir išdėta, kad jokios eilutės per visą šešetą valandų niekur nesusidarė, nei prie maisto, nei saldumynų, nei baro, nes visi jautėsi ir svečiais ir šeiminingais. Kadangi iškyla buvo grynai neolituanų šeimyninės pobūvis, tai nebuvo nei įėjimo mokesčio nei už taureles skatikais nereikėjo atsiskaityti. Bet kaip iš dainos "ką valgei, ką gėrei reiks užmokėti" žodžių neišmesti, tai ir susirinkusieji su malonumu į išdėtinę Kristinos Švarcaitės kepurę ir po šimtine, penkiasdešimtinę ir mažiau gana apvalią sumą suklojo ir tuo būdu keleta šimtų ir į korporacijos kasą įkrito, įgalindama korporaciją rytoj ar poryt kultūrinius ir švietimo reikalus paremti.

Džiugu, kad šios iškylos dalyvių tris ketvirtadalius sudarė vidurinioji ir jaunesnioji lietuviškai gyvybinga

Pagrindiniai neolituanų šaukimo iškylos "kaltininkai". Iš kairės: Emilis Sinkys, Halina Balcerienė, Julija Sinkienė, Laimutė Pulkaunikaite-Wheeler, Edvinas Balceris ir pirm. Aloyzas Pečiulis.

karta. Ir mūsų mieli geradariai, visų patriotinių lietuviškų pasireiškimų stambiausi ir nuoširdžiausi rėmėjai p.p. Sinkiai, savo džiaugsmą ir pasitenkinimą neslėpdami, dalinosi su kitais, kad pirmą kartą (o pas juos kasmet būna net po keletą lietuviškų organizacijų "piknikų") jų sodyboje tiek gražaus ir tvarkingo jaunimo svečiavosi.

Kaip koktu yra kartais skaityti spaudoje, kad save pasiskelbė dideliais "veikėjais" sau ar panašiem laurų vainikus dėlioja, o tūkstančiais paremiančius lietuviškus reikalus sarkastiškai užgaulioja.

Korporacijos valdybai neįmanoma asmeniškai visoms ir visiems, toms jautrioms širdims ir darbsčioms rankoms ir taip pat mieliems svečiams, už tokią jaukią popietę atsidėkoti. Tad per šią skiltelę tariame jums visiems ačiū.

O jums, mieli Emili ir Julija Sinkiai, už jūsų dosnumą ir lietuvišką nuoširdumą mūsų visų neolituanų aukščiausią pagarbą ir nuoširdžiausi padėka. Jūs mus sužavėjot! (eb)

KNYGOS SUTIKTUVĖS

Aurelijos Balašaitienės novelių rinkinio "Susitikimas pamary" sutiktuvės Los Angelėje įvyks š. m. spalio mėn. 31 d., sekmadienį, 12 val. 30 min. p. p. Lietuvių Tautinių Namų salė-

je. Rengia Los Angeles Skautininkų-ų Ramovė.

Apie rašytoją ir jos kūrybą kalbės Rūta Kleva vidiūnienė. Po to bus meninė dalis ir vaišės. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

BOSTON

ATGAIVINAMI KULTŪRINIAI SUBATVAKARIAI

Dėl tam tikrų priežasčių subatvakarių veikimas Bostone buvo sumažėjęs. Pirmas šio sezono subatvakaris įvyks š. m. spalio 30 d. 7:30 v. v. Lietuvių Tautinės Sąjungos namuose — 484 E. Fourth Street, So. Bostone.

Programoje — Danguolės Kuolienės tapybos paroda. Parodos atidarymo žodį tars rašytojas Stasys Santvaras. Po oficialios dalies bus kavutė.

Svečiai laukiami.

MAISTAS IR LIGOS — MAISTO BIOCHEMIJA

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas spalio 16 d. Tautinės Sąjungos namuose, So. Bostone, surengė supažindinimą su dr. Petro Kaladės knyga "Maistas ir ligos — maisto biochemija". Susirinko gražus būrys bostoniečių. Ir kaip nesirinkti, juk maistas yra labai svarbus žmogaus gyvenimui ne tik kaip kuras,

bet ir žmogaus vystimuisi, augimui ir panašiai. O taip pat reikia susipažinti ir su ligomis, kurios atsiranda dėl blogo ar neišbalansuoto maitinimosi, kuris tampa net kenksmingas.

Klubo pirm. Elena Vasyliūnienė, džiaugėsi galinti supažindinti bostoniečius su autorium tos svarbios knygos ir pačia knyga. Trumpai papasakojo dr. Petro Kaladės biografiją. Gimęs 1909 m. Stankūnų kaime, Pandelio vls., baigęs Rokiškio gimnaziją, Dotnuvos žemės ūkio akademiją, dirbęs įvairiose Lietuvos maisto pramonės srityse. 1945-1949 Georg-August universitete, Goetingene, Vokietijoje, studijavęs agronominę chemiją ir cheminę maisto technologiją. 1949 m. ten pat gavęs daktaro laipsnį. 1954-1957 m. Northeastern universitete, Bostone, studijavęs ir baigęs chemiją, specialiai gilindamas studijas biochemijos ir nuklėjinės chemijos srityje.

Prelegentas dr. Alfredas Krišukėnas apžvelgė visus knygos skyrius ir labai įdomiai nupasakojo apie knygoje rašomus dalykus.

PARENGIMAI

• Kultūrinis Subatvakaris spalio 30 d. Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4th gatvėje, So. Bostone. Jame bus Danguolės Kuolienės dailės paroda.

• Religinis koncertas lapkričio 7 d. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Bus išpildoma komp. Jeronimo Kačinsko parašyta šv. Pranciškaus garbei 800 jubiliejaus proga "Saulės giesmė". Ją atliks Berklee kolegijos choras, solistai ir muzikai. Koncertas vyks bažnyčioje po 10 val. mišių.

• Šv. Petro parapijos bazaras lapkričio 14 d. South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Maironio minėjimą rengia L.M.F. Bostono klubas lapkričio 20 d. 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos mažojo salė.

• Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas ir LKV S-gos Bostono skyriaus suakties pamnėjimas lapkričio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salė.

• Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 16 d. Jame kalbės kun. dr. Juozas Prunskis.

• "Aušros" 100 metų suakties minėjimas įvyks balandžio 24 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Rengia LB Bostono apygarda.

• Komp. Juliau Gaidelio operos "Mindaugas" pristatymą rengia L.M.F. Bostono klubas gegužės 1 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvi kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Dalis iškylos dalyvių.

S. Petravičiaus nuotr.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Šviesi ateitis Harmonijai

Margučio radijo vedėjas Petras Petrutis, ne tik sumaniai ir turiningai veda radijo laidas, bet kartais nuo karto suranda naujus talentus ar negirdėtus dainos, muzikos, šokio vienetus ir pateikia chicagiškei visuomenei.

Ir šių metų spalio 17 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, įvykęs New Yorko HARMONIJOJOS koncertas buvo maloni staigmena. HARMONIJA yra mišrus jaunų dainininkų kvartetas, kuriam vadovauja vienas iš jo dalyvių Viktoras Ralys (tenoras), kiti: Rasa Bobelytė-Brittain (sopranas), Birutė Ralytė-Malinauskienė (altas) ir Petras J. Tutinas

(bosas). Akompanuoja Matas Yatkauškas. Visas penketukas papirko publiką savo išvaizda, laikysena ir jaunyste. Paprastai, šokėjus mes prate matyti jaunus ir lanksčius, o dainininkus — daugiau pagyvenusius ir rimtus. New Yorko HARMONIJA, kaip ir Toronto VOLUNGE, yra naujas, ne tik jaunyste, bet ir dainai meile spinduliuojantis vienetas. Jei šeima, darbas ir kitos asmeninės aplinkybės netrukdydys, o ištvermė ir kantrybė neapleis, tai šio dainos vieneto laukia šviesi ateitis. Jį galės pasikviesti ir mažesnės lietuvių kolonijos, nes kelionė tekainuoja tik 5 as-

menims, o ir priėmimas bei apnakvidinimas yra lengvesnis.

Konkurso laimėtojai. Šis Margučio renginys susidėjo iš dviejų dalių: feljetono konkurso laimėtojų paskelbimo ir HARMONIJOJOS koncerto. Petras Petrutis pasiūlydė dideliu dėmesiu. Detroito apylinkėse sudarytoji vertinimo komisija: Algimantas Astašaitis, Lilė Gražulienė ir Kęstutis Keblys atrinko tris geriausius premijuotinus kūrinius. Pirmąją premiją ir 250 dol. gavo dr. Henrikas Lukoševičius už "Namai ir auksinio saulėlydžio žmonės", mece-

Irena Kriaučeliūnienė.
P. Malėtos nuotr.

natai Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai, antrą — 150 dol. laimėjo Rūta Kleva Vidžiūnienė už "Kelonė į Australiją", mecenatas A. G. ir trečią — 100 dol. laimėjo Balys Auginas už "Žustančių sielų pobūvis", mecenatė Kleopatra Šimkuvienė.

Mecenatų vardu Irena Kriaučeliūnienė pasidžiaugė gausiu derliumi ir pareiškė viltį visus gautus kūrinius matyti išleistus atskiru leidiniu. Taip pat bus reikalingi mecenatai.

Pirmąją premiją laimėjusi kūrinių, aktorius Julius

Nuotaikingai sudainavę "Negerki trečios" V. Ralys ir P. Tutinas.
P. Malėtos nuotr.

Balutis paskaitė ir linksmai nuteikė gausią publiką.

HARMONIJOJOS koncertas. Publikai plojant, scenoje pasirodė kvartetas pilname sąstata. Jauni veidai, gražios šypsenos, vakariniai rūbai, publiką nuteikė labai palankiai, o dainomis sužavėjo. Kiekvieną dainą lydėjo valiavimai ir triukšmingi plojimai.

Koncertą pradėjo populiaria liaud. daina — Du broliukai kunigai ir tėsė — Jau saulutė leidos (T. Brazio), Poeto svajonė (V. Viltinio) ir O, tu Ieva, Ievužė M. ir O, tu ieva, ievužė (M. Petrausko).

Po šių dainų scenoje pasirodė Rasa Bobelytė ir Petras Tutinas, padainuodami duetu — Duok ranką man brangioji (iš W. A. Mozart op. Don Giovanni) ir Plaukia Nemunėlis (A. Andruolio).

Pirmąją koncerto dalį užbaigė kvartetas, padainavęs šias Dainas: Stoviu aš pirmus (partizanų daina, aranžuota kvarteto vadovo V. Ralio), Gyvenimą tas turės (M. Mažvydo), Mano rūtos (J. Gaubo) ir Kur bėga šešupė (aranž. V. Ralio). Publika labai šiltai sutiko kvarteto dainavimą, nesigailėjo katučių ir valiavimų ir net kelis kartus iškviė scenoje pasirodyti.

Pertraukos metu girdėjosi pasitenkinimo ir džiaugsmo pareiškimai. Visi džiaugėsi jaunųjų dainininkų pasirodymu ir pasišventimu lietuviškai dainai.

Po pertraukos pasirodė naujoje aprangoje moterų duetas — Rasa Bobelytė-Brittain ir Birutė Ralytė-Malinauskienė, padainavusios Devynbalsę (M. Naviko) ir šlama šilko vėjas (K. Žižiūno). Po jų scenon įžengė vyrai — V. Ralys ir

Rasa Bobelytė-Brittain ir Birutė Ralytė-Malinauskienė atlieka duetą "Devynbalsę".
P. Malėtos nuotr.

Advokatas Petraitis danguje

(5)

Klemensas Jūra

— Niekas nepakeičia. Niekada neinu ilsėtis! Dieną ir naktį bičiuli, nepasitraukiu iš šios vietos nei vienai minutei! Nėra kam pakeisti...

— jo balsas liūdnai suvirpėjo.

— Kodėl? — labai nustebo keleivis ir sumirksėjo.

— Todėl, kad Maloningasis Viešpats iki šiol nesurado kito, kuris būtų vertas Jo pilno pasitikėjimo šitose pareigose.

— O taip taip... — advokatas palingavo galvą. — Aš tuojau pastebėjau, kad tamsta visai negalvoji apie savo ateitį.

— Ir kas iš to?

— Nieko, nieko... Aš tik galvoju, kad tamstos viršininkas greičiausiai dar neturi pavyzdingo Darbo ir socialinės apsaugos įstatymo,

kokį visi dirbantieji jau seniai išsikovojo tenai, žemėje. Ten kiekvienas dirbantis turi laisvus savaitgalius, atostogas, kultūringas pramogas, senatvės ir nedarbingumo pensijas... Tamsta neturi nieko, nieko! Tamsta — mašina! Tik mašina! Tamsta nesi gyvas, jaučiantis, aukštas ir patikimas Viešpaties pareigūnas. Tamsta esate geležinis. Esate robotas! Esate — amžinas...

— Ramiau, ramiau advokate. Amžinas aš esu...

— Esate amžinas? Aha... — advokatas pradėjo nuoširdžiai juoktis. Jis atsistojo, teatrališkai pakėlė rankas ir su kandžiu sarkazmu karštai pabrėžė:

— Amžinas! Graži amžinybė! Puiki! Amžinas darbo vergas! Vergas, mūsų demokrati-

nėje eroje! O aš buvau įsitikinęs, kad dangus yra šalis civilizuota, šalis kultūringa! Aš tikėjau, kad čia nesama vergijos ir dirbančiųjų išnaudojimo. Dabar matau: čia yra tik pareigos! tik amžinas darbas! Be poilsio! Be atsiškvėpimo! Be teisių...

— Kokių teisių? — šventasis net pašoko, parausdamas ir nesijausdamas, kad jau pateko ant advokato meškerės kabliuko.

— Kaip tai "kokių teisių"? Gi — poilsio, pramogos, pasivaikščiavimo, keliavimo, jeigu patiktų — visur, nors ir iki paties pragaro dugno. Ir tenai smalsiai pasidairyti. Tamsta neturi įstatymais apsaugoto darbo pastovumo.

— Nežinau, apie kokį pastovumą kalbate?

— Tamsta esate jau senas, esate pavargęs, kartais net ir labai pavargęs, kaip jau man pats minėjote. Esate pareigose per daugelį šimtmečių. O ar tamsta esate registruotas savo šventoje tarnyboje? Aišku — ne...

Šventasis išplėtė akis nieko nesuprasdamas.

— Na, taip: tenai, apačioje, visi dirbantieji įregistruojami knygoje, kad nebūtų išnaudojami. Tamsta, mažiausia, turėtum gauti darbo sutartį, būtinai notariškai patvirtintą.

SOLISTAI:

Audronė
Simonaitytė-Gaižiūnienė,
Julita
Šermukšnytė-Burgess,
Valentinas Liorentas,
Vytautas Radys,
Bronius Maciukevičius
Karolis Avižėnys,
Julius Panka

DAINAVOS ANSAMBLIS STATO VILNIAUS PILIES LEGENDĄ

Muzika ALOYZO JURGUČIO. Libretas AURELIJOS BALAŠAITIENĖS.
Režisūra LIUCIJOS BUIVYDAITĖS-AMBROSINI.
Dail. ADA SUTKUVIENĖ. Choreografas JAUNUTIS PUODŽIŪNAS.

š. m. spalio mėn. 30 ir 31 dienomis
MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS AUDITORIJOJE
CHORAS. SOLISTAI. SIMFONINIS ORKESTRAS.

Bilietai gaunami:

VAZNELIŲ PREKYBOJE
(International Gifts)
2501 W. 71-ma gatvė
TELEF. — 471-1424

Bilietai kainos nuo
18 iki 7 dol.

Čikagos ir apylinkių
visuomenė kviečiama
atsilankyti.

Margučio vedėjas Petras
Petrutis. P. Malėtos nuotr.

P. Tutinas ir duetu padainavo: Mudu du broliukai (A. Vanagaičio) ir Negerki trečios (V. Juozapaičio). Vyrų daina ir akoriškas atlikimas, ypač paskutinės dainos, įaudrino publiką, kuri sukėlė ovacijas.

Koncerto pabaigai vėl pasirodė visas kvartetas ir sudainavo šias dainas: Voverė (J. Bašinsko), Pavasaris (J. Naujalis), Šėriau, šėriau (A. Viltėnio) ir Nemūnėlis (V. Ralio).

Publikai neatlaidžiai plaukiant ir valiojant, padainavo naujų ir pakartoto keletą dainuotų dainų. Rengėjai visus dainininkus-es papuošė gėlėmis.

New Yorko HARMONIA yra naujas, jaunas dainos vienetas ir bus laukiamas visose lietuvių vietovė-

se. Su turimu repertuaru gali važiuoti skersai ir išilgai visą Ameriką ir turės gerą pasisekimą. Šiam dainos vienetai linkime išsilaukti ir savo puikiu dainavimu žadinti tėvynės ilgesį lietuvių tarpe, ypač jaunimo, kuris tokiems reikiams yra imlesnis.

Taip pat dėkojame Margučio vedėjui P. Petrui, kad surado naują talentingą jaunų lietuvių dainininkų būrelį ir pradžiugino chikagišką visuomenę.

Po koncerto, norintieji užsuko į kavinę, vaišinosi ir pabendraavo su tolimaisiais svečiais.

LIETUVIŲ FONDAS

Lietuvių Fondo taryba susirenka 4-5 kartus metuose ir peržvelgia nueitą kelią bei nusmaigsto gaires atečiai. Patvirtina Pelnos skirstymo ir kitų komisijų darbus. Pelnos skirstymo komisija, pirmininkaujama dr. Kazio Ambrozaičio, jau trečią kartą paskirstė tarybos leistą 30,000 dol. sumą. Šių metų pelno sąskaiton jau išdalinta 90,000 dol. Paskutiniame paskirstyme (1982. IX. 17) paremta: per LB švietimo tarybą (jaunimo spaudai) 400 dol., Kultūros tarybai 3,500 dol., per PLB valdybą (Lit. katedrai ir Vāsario 16 gimnazijai) 8,250 dol., studentų stipendijoms iš J. Krukonio fondo 2,000 dol., Lituanistikos institutui 3,000 dol., Amerikos liet. bibliot. leidyklai 2,000 dol., Lietuvių operai

1,000 dol., IV Mokslo ir kūrybos simpoz. paskaitoms išleisti 1,000 dol., Dainavos ansamblui 2,000 dol., Grandinėlei 2,000 dol., Los Angeles Spinduliui 1,490 dol., UNICC lit. kursų išlaidoms padengti 1,360.

Iki šiol gauta 84 prašymai 344,000 dol., iš jų studentų stipend. 33 prašymai 49,000 dol. sumai. Nelengva komisijai prašymus atrinkti ir reikalingumo pirmenybę nustatyti.

Lietuvių Fondo Investavimų komisijos pirm. Povilas Kilijus pranešė, kad akcijos, kurios buvo laikomos investavimo komisijos žinioje, perduotos administruoti specialistų bendrovei G. W. Graybill, kuri dalį akcijų jau iš ankščiau tvarkė. Šiuo metu akcijų rinkai yra labai judri ir reikia ją atidžiai sekti, o investavimo komisija neturi galimybės ir laiko. Komisija palaiiko nuolatinį ryšį su bendrove ir tariasi dėl operacijų vykdymo.

Palūkanų už indėlius kritimas, mažai tepalies šiais metais numatytas pajamas, bet ateityje tokių didelių pelnų gali ir nebūti. Investavimų komisija stebi bendrą ekonominę padėtį ir atitinkamai nukreipia investavimus.

Posėdžiui pirmininkavo tarybos pirm. Stasys Baras ir padarė visą eilę pasiūlymų dėl Fondo veiklos pagyvinimo, kurie dėl riboto laiko, buvo palikti svarstyti kitam posėdžiui.

Gera! veikia L. F. Fed.

Kredito kooperatyvas, pasiekęs pusterčio milijono dolerių indėlių, Tvarkomi dail. Prano Domšaičio paveikslai.

Rimtas dėmesys skiriamas testamentų sudarymui ir palikimų tvarkymui. Prašomi ir raginami visi lietuviai surašyti testamentus ir bent dalį turto palikti Lietuvių Fondui, įrašant šį trumpą pavadinimą: LITHUANIAN FOUNDATION Nr. 17755, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Palikimais iki šiol Lietuvių Fondas jau gavo 638,500 dol., tai daugiau, kaip ketvirtadalis viso pagrindinio kapitalo.

Lietuvių Fondo valdyba dirba ir tvarkosi labai taupiai, o žmonėse sklinda kalbos, kad tarybos nariai gauna atlyginimą už posėdžius ir kelionės išlaidas. Šiame posėdyje buvo pareikšta, kad nė vienas tarybos narys nėra gavęs nei kelionės, nei kitokio atlyginimo. Visi tarybos nariai, dalyvavę L. Fondo vajų vykdymo renginiuose nėra gavę kelionės išlaidų ir kitokio atlyginimo. Los Angeles, New York, St. Petersburg ar kitoje vietovėje dalyvavę L. Fondo atstovai, visas išlaidas padengė iš savo kišenės. Net L. Fondo sąmatoje per visus 20 veiklos metus, kelionės išlaidų nebuvo numatyta. Žmonės skleidami tokias žinias, geriau padarytų, pasitikrinę būstinėje ir sužinoję tikrą tiesą. Lietuvių Fondas gali būti pavyz-

dži kitoms organizacijoms, kaip reikia taupiai ir racionaliai tvarkytis. Lietuvių Fondo būstinė dalis baldų yra dovanoti ir seni, bet nesivaikoma mados ir neiškeičiama į modernius ir brangesnius. Taupomas kiekvienas doleris, kad didesnėmis sumomis galima būtų paremti lietuviškus reikalus. Matyti, kai kam užkliuva Lietuvių Fondo ir skleidžia nepagrįstus gandus. Lietuvių Fondo vadovybės pasiaukojimas ir įdedamas darbas, gali būti pavyzdžiu ne vienai organizacijai.

★

JAV LB Krašto valdybos pirm. V. Kutkus š. m. spalio 17 d. laišku, primena lietuviams, kad Lietuvių Fondas švenčia veiklos sukaktį ir per tą laiką Lietuvių bendruomenės uždavinių vykdymą yra parėmęs 700,000 dol., iš visos paskirstytos 981,585 dol. sumos. Lietuviškasis švietimas, kultūra ir kiti darbai būtų buvę skurdesni ir menkesni be L. Fondo paramos. Prašo apygardų ir apylinkių valdybas paskirti žmones ar sudaryti spec. komitetus, Lietuvių Fondo kapitalą didinti ir naujus narius įtraukti. Didėsnis L. Fondo kapitalas duos didesnę pelną, kuriuo bus paremiami lietuvių reikalai. Taip pat savo laiške primena, kad savose apylinkėse žmonėms patartų sudaryti testamentus ir bent dalį turto palikti L. Fondui.

Ačiū Krašto valdybos (Nukelta į 10 psl.)

— Kas ji reikalinga?

— Kaip tai "kam"? Neversk mane juoktis. Reikalinga, kad žinotum, kad būtum užtikrintas savo tarnyboje. Kad pats žinotum, kiek laiko dar joje išbūsi...

— Tą aš žinau: Viešpats mane užtikrino, kad aš čia pasiliksiu per visą amžinybę.

— Sakė... užtikrino... Tai verbalinis faktorius! Tai — žodžiai, kuriuos galima lengvai pakeisti. Na, o jeigu tamsta susirgsi?

— Nesusirgsiu.

— Žinau, tai tik hipotezė. Išivaizduokim, susirgsi ir nebegali dirbti. Tada privalai turėti užtikrintą pensiją.

— Nežinau, kas per daiktas "pensija"? Tik žinau, kad nesusirgsiu...

— Labai gerai: bet tamsta esate jau senas. Labai senas. Esate gal iš prigimties lėtas judesiu. Išivaizduokime, kad tenai, apačioje, sprogsta dar vienas-kitas aštrokas karas ir eilėse atsiranda šimtai milijonų sielų. Tamsta nepajėgi, nebesusėję visi atleisti, o Viešpats turi didžiausius būrius tokių šaunių raudonskruosčių arkangelių... — advokato judesiai

ir balsas buvo tikslūs, įtikinami, sugestyvūs — tiesiog į širdį sminganti...

— Ir tada... tie šaunūs jaunuoliai paims vargšą nusikamavusį senelį ir įgrūs į koki ten menkutėlį dangaus užkampį, be pensijos, be teisių, be nuopelnų, per tūkstančius metų įgytų, užsitarnautų nuopelnų. Štai, kokia tamstos amžinybė!

Šventasis tylėdamas mirkčiojo akimis. Staiga jis pašoko. Suplevėsavo plataus apsiausto skvernai, nubaidydami būrius smalsių angeliukų. Stipriai susisupo. Nervingu judesiu perbraukė savo turtinę baltą barzdą, didžiuliu raktu atidarė duris ir vėl jas iš vidaus užsklendė.

Išraudęs ir sunkiai alsuodamas nuskubėjo prie Viešpaties sosto.

Atrodo Jį, kaip visuomet, apgaubta saldžios ramybės ir nuostabiai šventos rimties. Žodžiais nenusakomos Dieviškos rimties.

Ilgai negaišdamas — virpančiu sujaudintu balsu:

— Viešpatie... aš esu dangaus Vartininkas visai amžinybei?

— Taip, Petrai. Ar tu jau ir vėl abejoji?

— Ne, Viešpatie, bet aš...

— Kas atsitiko? Kas tave jaudina ir kelia rūpestį? — šypsojosi Kūrėjas.

— Aš neturiu jokio dokumento. Neturiu darbo knygelės. Neturiu registruotos darbo sutarties, notaro patvirtintos... Tu, o Viešpatie, gali mane dėl nepajėgumo gyvenimo pabaigoje, sakau amžinybės pabaigoje...

— Kokioje pabaigoje? Amžinybė neturi pabaigos. — Viešpaties veidu nuslinko šešėlis ir Jis vėl meiliai šypsojosi. Žiūrėdamas į susijaudinusį dangaus Vartininką pakėlė ranką:

— Eik atgal prie Vartų mano mielas Petrai ir atvesk čia tą advokatą. Po mano žvilgsniu jis nepajėgs niekam susukti galvos. Tegu bus vienas advokatas priimtas į dangiškos ramybės prieglobstį. Ir šventoji taika, palaima ir rintis tegaubia visų dangiškųjų dausų gyventojų veidus ir širdis per amžinuosius amžius, Amen!

Ir vienintelis mūsų laikų advokatas buvo priimtas į dangiškosios palaimos rojų..*

(Pabaiga)

CHICAGO

(Atkelta iš 9 psl.)

pirm. V. Kutkui už gerus nurodymus ir patarimus, kaip efektingiau reikia remti Lietuvių Fondą.

Ta proga pažymime, kad L. Fondas 1982 m. spalio 1 d. turėjo 5143 narius, kurie sudėjo 2,318,000 dol. Visi stokime į Lietuvių Fondą, nes savo pajamomis Fondas remia jaunimą, švietimą, kultūrą, meną ir mokslą.

VISI Į DAINAVĄ

Dainavos ansamblis spalio 30 ir 31 d. d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje stato muzikinį veiklą VILNIAUS PILIES LEGENDĄ. Muzika Alejo Jurgučio, libretas Aurelijos Balašaitienės, režisūra Lucijos Buivydaitės-Ambrosini, scenovaizdis dail. Ados Sutkuvienės, choreografija Jaunučio Puodžiūno. Dalyvauja choras, solistai, simfoninis orkestras.

Vilniaus pilies legenda yra naujas originalus muzikinis veiklas, sukurtas lietuvių ir išvestas į sceną.

Lietuviškoji visuomenės neturėtų likti abejinga, bet savo dalyvavimu užpildyti Marijos auditorijos visas vietas ir paremti Dainavos ansamblio pastangas. Tokį veiklą paruošti reikia pasiryžimo, darbo ir lėšų. Nė vienas didesnis pastatymas neapsieina be stambesnės finansinės paramos. Dainava taip pat laukia mecenatų, kurie savo stambesnėmis aukomis sumažintu šio pastatymo išlaidas. Daugelis jau suprato esamą padėtį ir atsiuntė savo duoklę. Laukiame ir daugiau įsijungiančių į mecenatų eiles.

Bilietai iš anksto gaunami Vaznelių parduotuvėje, o prieš spektaklius — prie įėjimo. Dalyvaukime.

PATIKSLINIMAS

Korp! Neo-Lithuania Chicago skyriaus narių metinė sueiga įvyksta lapkričio 7 d. (sekmadienį), o ne 6 d., kaip Dirvos 40 Nr. paskelbta, 2 val. p. p. L. T. Namuose. Darbotvarkė ta pati.

Korp! Neo-Lithuania 60 metų minėjimas įvyks lapkričio 13 d. (šeštadienį) šia tvarka:

10 val. ryto pamaldos tėvų jėzuitų koplyčioje, ir žuvusių laisvės kovotojų pagerbimas prie Laisvės paminklo.

7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose iškilminga sueiga, V. Janušienės paskaita, spalvų uždėjimas, vakarienė ir šokiai, grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui, vad. Al. Modesto.

Į vakariene rezervacijas priima šiais telefonais: 778-7707 ar 925-0035.

Visi korporantai su draugais ir giminėmis bei visa visuomenė kviečiama dalyvauti.

Experienced Treasurer

Rinehart.

for State Treasurer

As Treasurer of Ohio's second largest county, Dana G. Rinehart has the experience to clean up the mess in the State Treasurer's Office. That's why Rinehart has the support of influential leaders and groups all across Ohio and especially in the Greater Cleveland area including Mayor George V. Voinovich, U.S. Mint Director Donna Pope of Parma, American Nationalities Movement of Ohio and many others.

Endorsed by: Cleveland Plain Dealer, Waechter und Anzeiger, Federation of German-American Societies in Greater Cleveland, Slovak League of American, United Ukrainian Organization, Akron Education Association.

Vote For

Rinehart

For State Treasurer

Sponsored by the Committee for Dana G. Rinehart, George V. Voinovich, State Chairman, 601 Lakeside Ave., Cleveland Ohio 44114 Jack Wiewel, Co-Chairman

Jaunieji Lionė ir Andrius Kazlauskai tarp pamergių ir pabrolių. Merginos iš kairės: Vida Maciukevičiūtė, Ramutė Kėmežaitė, Irena Pranskevičiūtė, Andrius ir Lionė Kazlauskai, Taura Underienė, Rita Kazlauskaitė ir Rita Ambrozaitytė. Vyrų iš kairės: Andrius Razgaitis, Saulius Čyvas, Romas Kazlauskas, Tomas Palubinskas, Eligijus Lelis ir Rimas Jasinevičius.

Nauja lietuviška šeima

Nuo vaikystės dienų Lionė ir Andrius mėgo keliauti. Clevelandas — Chicago kelionės buvo ypatingai svarbios 1982 metais, kai jų įgimtas noras realizavosi. Jie surado vienas kitą, pamilo ir nutarė keliauti kartu ir dalintis gyvenimo re-

lybe.

Rugsėjo mėnesio 11 diena Chicagoje šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje vyko jų sutuoktuvės.

Abu jaunavedžiai yra užaugę lietuviškoje aplinkoje ir dvasioje, baigę lietuviškas mokyklas, įskaitant Pe-

dagoginį Institutą. Abu yra veiklūs ateitininkai, lietuviškų stovyklų dalyviai ir vadovai. Andrius jau keli metai mokytojauja Clevelando lituanistinėje mokykloje, o Lionė, tikėkime irgi neužilgo įsijungs į pedagogų eiles.

Lionė baigė Ilinojaus universitetą su bakaluro laipsniu psichologijoje ir prieš pat vestuves įsigijo magistro laipsnį iš pedagogikos.

Andrius, įsigijęs bakaluro laipsnius iš chemijos ir biologijos Clevelando Valstybiniam Universitetui, tęsia studijas toliau, siekdamas daktarato iš klinikinės chemijos.

Tenka prisiminti, kad iš šešių porų, lydėjančių jaunuosius prie altoriaus, du jau yra nutarę sekti Lionės ir Andriaus pavyzdžiu: Sauliaus Čyvo vestuvės įvyksta spalio mėnesio 30 dieną, o Irena Prancevičiūtė išteka ateinančią pavasarį.

Sėkmės ir giedrios ateities jaunavedžiams ir jų

Jaunieji Lionė Bradūnaitė ir Andrius Kazlauskas, susituokę rugsėjo 11 d. Chicagoje tarp savo tėvelių.

draugams, kurie ruošiasi kurti lietuviškas šeimas, nes nuo jų priklausys ateities lietuviybės išlaikymo ir veikimo lygis.

ZINIOS IS LIETUVOS

PASIUNTINYBES WASHINGTONE

Š. m. rugsėjo 13 d. Valstybės sekretoriaus ir ponios Shultz rengtame Valstybės Departamente priėmėme Diplomatinį misijų šefų ir jų žmonių garbei dalyvavo Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis, kartu su savo kolegomis estu ir latviu. Priėmimo buvo apie 400 žmonių. Po pasisveikinimo su svečiais Valstybės sekretorius tarė trumpą sveikinimo žodį, kaip pirmąkart susitinkas su visu diplomatinio korpusu. Jis pakėlė taure už diplomatinę misiją, pabrėždamas jų vaidmenį, svarbumą bei įnašą į Washingtono gyvenimą bei nuotaikas. Diplomatinio korpuso vardu už priėmimą padėkojo Valstybės sekretoriui ir poniai Shultz Tanzanijos ambasadorius Paul Bomani, laikinai einas Diplomatinio korpuso dekaną pareigas.

★

1982. IX. 17 d. Ponias Bush surengė pietus (lunch-eon) diplomatinį misijų šefų žmonoms, viceprezidento rezidencijoje. Į pietus buvo pakviesta ir dalyvavo ponias O. Bačkienė, ką tik grįžusi iš Europos, kur viešėdama pas sūnų prelatą A. Bačkį dalyvavo rugsėjo 6 d. Popiežiaus mišiose jo vasaros rezidencijoje Castel Gandolfo ir po mišių šv. Tėvas ją su sūnum pakvietė pusryčiams.

★

Š. m. spalio 21 d. Lietuvos atstovas su žmona dalyvavo Apaštališkojo Delegato, arkiv. Laghi, priėmimo Popiežiaus Jono Pauliaus II iškilmingo pareigų perėmimo ketvirtosios sukakties proga. Vėliau, spalio 30 d. Valstybės sekretoriaus ir ponios Shultz kvietimu p.p. Bačkiai dalyvavo 22-me metiniame Jungtinių Tautų koncerte Kennedy Center ir po to vakariene. Šios iškilmės įvyksta prezidento ir ponios Reagan bei viceprezidento ir ponios Bush globoje 37-tosios J. T. Organizacijos sukakties proga, prisimenant Pasaulinę Sveikatos Organizaciją bei pagerbiant diplomatinį misijų šefus akredituotus J. A. V-se ir ambasadorius prie Amerikos Valstybių Organizacijos.

★

Vasaros metu bei rudens pradžioje 1982 m. Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis su žmona buvo pakviesti ir dalyvavo Egipto, Ispanijos, Kolumbijos, Nigerijos ambasadorių priėmimuose jų tautinių švenčių proga.

DIRVA

"I am optimistic about Ohio's future. Ohio is the center of the world's greatest market, with great soil and water resources, coal, gas and oil. Our people are inventive and our workforce is skilled. With innovative leadership, we can regain our place as the nation's leader in job opportunities and quality of life."

—Clarence J. Brown

FOR GOVERNOR CLARENCE J. BROWN

FOR LT. GOVERNOR

JAMES E. BETTS

THE ECONOMY:

"Ohio's economic and social future requires an innovative leader who understands the problems and can bring Ohioans together to help solve those problems."

Ohio must revitalize its economy by strengthening its existing industries, by diversifying the industrial base and by attracting new growing small and high technology industries. He wants jobs for Ohio

ENDORSED BY THE AMERICAN NATIONALITIES MOVEMENT
Waechter und Anzeiger, German Newspaper
Dirva, Lithuanian Newspaper
Novy Svet, Czechoslovak Newspaper
Foreign Language Newspaper Service
and many other endorsements.

STRONG LEADERSHIP FOR ALL OHIO

Paid for by the Clarence J. Brown for Governor Committee —
Mayor Tom Moody, Chairman, 945 Stoney Creek Rd., Columbus, Ohio 43085

CRIME:

Bud Brown supports mandatory sentencing for crimes and give judges and parole boards less discretion in reducing imprisonment terms. He will defend the legality of Ohio's new death penalty law and will seek laws which increase penalties for possession and trafficking of illegal drugs.

EDUCATION:

Education will enjoy a preferred status in public funding decisions and will not be cut

A Brown-Betts administration will modify existing education, nancing to provide more equitable distribution, resources among local school districts.

COMMITTED TO THE APPOINTMENT OF AN EXECUTIVE ASSISTANT DEALING WITH NATIONALITY MATTERS IN OHIO

DAILININKES M. STANKŪNIENĖS PARODA

Chicagoje plataus susidomėjimo susilaukusi dail. Magdalenos Stankūnienės tapybos paroda, gruodžio 5 d. bus perkelta į Clevelandą, į lietuvių Nepalijaujamą šv. M. Marijos Pagalbos parapijos salę. Dailininkės Stankūnienės gera savybė, kad ji nesustingsta vietoje, o vis ieško naujų reiškimosi formų. Šiuo kartu ji pasirinko savo kūryboje pa-

vaizduoti Lietuvos kaimo moterų darbus. Jos trisdešimtyje su viršum išstatomų paveikslų vaizduojamos moterys ir mergaitės prie bandos, drobes baltinančios, sodinančios, šieną dorojančios, grybaujančios, melžiančios, bulves kasančios, duoną kepančios, verpiančios, linus raunančios, skalbiančios, audžiančios, vandenį semiančios, poilsiaujančios ir prie kitų kaimo darbų.

Dailininkė koncentruojasi į moterų darbų pavaizdavimą,

neieškodama piešiamų figūrų veidų išbaigimo. Paveikslai pastoralinių nuotakų, naudojant ryškias spalvas, išryškinant lietuvių kaimietės darbų gausumą, pareikalaujanti iš jų daug laiko ir jėgų; perteikia kaimo gyvenimo nostalgiją įvairiais metų sezonais. Paveikslai labai ryškiai pavaizduoja lietuvių moters užsiėmimus, kurių miestiečiai net nežinodami, iš parodos susidarys platų vaizdą.

Dailininkės kūriniai, spin-

dėdami spalvomis, yra sukurti naudojant įprastą vėdinamą palinkusias linijas, bet duodančias tikrai ryškų vaizdą.

Dailininkė išaugusi kaimo, susigyvenusi su Lietuvos gamta ir moterų dienos apyvoka ir sugebėjo tai išpūdingai perteikti savo kūryboje. Jos kūrybai turėjo įtakos Lietuvos kaimo tradicijos, o formą yra kiek paveikusi jos kelfonė į Norvegiją ir ten įsistebėjimas į dail. E. Munch kūrinius. Ką ji anksčiau yra reiškusi lino raiziniuose, tą dabar atkuria aliejinėje tapyboje.

Dail. Stankūnienė meną studijavo šv. Martyno akademijoje Londonė, lankė meno studijas Vokietijoje ir užbaigė Chicago meno institute, dar gilindamasi grafikoje pas dail. V. Petravičių. Jos darbų parodos yra įvykusios įvairiuose JAV miestuose ir net Australijoje.

Pažymėtina, kad iš jos kūrinių kaimo moterų temomis yra sudaryta serija spalvingų kortelių, tinkamų panaudoti sveikinimams ir visokioms kitokioms progoms.

J. Pr.

• Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorijai leisti au-

kojo šie asmenys:

100 dol. K. Karečka.

50 dol. dr. Juozas Bartkus, ir Bronė Masalaitienė.

25 dol. A. Kantautas, V. Jokūbaitis ir L. Knopfmilleris.

Aukoje 100 dol. ar daugiau bus įrašyti į knygą kaip garbės mecenatai, 50 dol. ar daugiau — garbės rėmėjai ir 25 dol. ar daugiau — garbės prenumeratoriai.

Aukos siusti: Lithuanian Independence Fund, Inc. 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

JAUNIMO DALES PREMIJA

JAV LB Kultūros Taryba skelbia 1982-ųjų metų 500 dolerių dailės premiją jauniems dailininkams nuo 18 iki 30 metų, gyvenantiems JAV. Darbų skaidres (nemažiau 5) atsiųsti Kultūros Tarybai: Nijolė Palubinskienė, 2870 Meadowbrook Blvd., Cleveland Hts., Ohio 44118 iki 1982 m. gruodžio 1 d. Premiją skirs sudaryta vertinimo komisija.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos šauliai gavę trofejas už geriausius šaudymo rezultatus. Iš kairės: šaudymo vadovas J. Velykis, trofejom apdovanotieji: Julius Merkys, laimėjęs I vietą, Jonas Navickas — II, Algis Mainelis — III ir Vytas Kijauskas — IV. J. Garlos nuotr.

Kandidatas į Ohio gubernatorių Richard F. Celeste su lie-tuviais. Iš kairės: Teis. Ed. Katalinas, V. Mariūnas, Mrs. Dagmar Celeste, J. Nasvytis ir Richard Celeste.

VAKARAS SU RICHARDU CELESTE

Kandidatas į Ohio gubernatorių Richardas (Dick) Celeste spalio 19 dieną Hoff-ahaus restorane surengė vakarienę Clevelando tautybių veikėjams. Iš lietuvių vakarienėje dalyvavo teisėjas Edvardas Katalinas, Jonas Nasvytis ir Viktoras Mariūnas.

Kandidatas Celeste su žmona Dagmar (austrų tautybės) iš rinkiminių kelionių atvyko svečiams besivaišinant ir buvo sutiktas draugiškomis ovacijomis. Apėjęs visus stalus ir kiekvienam dalyviui paspaudęs ranką, Celeste pasakė trumpą politinę, tačiau nepartinę, kalbą. Priminęs, kad jo tėvas Frank Celeste yra ir-

gi ateivis iš Europos, iš Italijos, prisipažino, kad jo šeimoje tebebrangina mėsos europietiškos tradicijos. Todėl jeigu bus išrinktas gubernatorium, tautybių problemoms jis skirs ypatingą dėmesį. Čia verta priminti, kad jis kita proga pažadėjo būdamas gubernatorium skirti lėšų Kento universiteto lietuvių studijoms.

Atkreipęs dėmesį į skaudžias Ohio ekonomines ir nedarbo bėdas, joms šalinti Celeste tarp kitų numato ir tokias priemones: a) perėmęs gubernatoriaus vietą, tuojau pareikalaus atsistatydinti dabartinę Viešųjų įmonių komisiją (PU-

CO), kad nauji pareigūnai nesiskubintų tenkinti dujų ir elektros kompanijų reikalavimus leisti pakelti kainas. Federalinei valdžiai nuėmus dujų kainų reguliavimą, šią žiemą šildymo kainos pakils 40%, ir daugelis šeimų turės rinktis ar valgyti, ar šildyti; b) Įvesias tvarką, kad Ohio valstybinės įstaigos pirktų, kur galima, tik savo valstybės gaminius; c) Veiksias į federalinę valdžią, kad būtų prarastas įstatymas reikalaujantis, kad žymi dalis importuojamų gaminių būtų ne tik čia parduodami, bet ir Amerikos įmonių bei darbininkų gaminami.

V. Mariūnas

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

Vote for Families on November 2

Celeste.

Democrat For Governor

Authorized and Paid for by: Celeste in '82, Hamilton J. Teaford, Secretary-Treasurer
100 East Broad Street, Columbus, Ohio 43215

Re-Elect

Judge Robert M.

LAWTHER

to

COMMON PLEAS COURT

Judge Lawther's fine
Judicial record:

- Has handled over 4500 cases
- Maintains up-to-date dockets
- Five Judicial Excellence Awards
- Helped spearhead drive to change Ohio insanity defense law
- Lecturer, Ohio Judicial College
- Known as tough, fair, knowledgeable

Endorsements: Bar Assn. of Greater Cleveland, Cleveland AFL-CIO Fed. of Labor, the Western Cuyahoga F.O.P. Lodge No. 25 and Civic Groups.

EXPERIENCE COUNTS

Re-Elect Judge **LAWTHER**

Committee to Re-Elect Judge Lawther, C.S. Huffman, Treas.
23169 S. Melrose, Cleveland, O. 44145

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją ir naujoji lietuvių kolonijoje. Taip pat SUNNY HILLS, Floridoje, 995 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Cuyahoga Apskritis Komisionierius Virgil E. Brown kalbasi su Aurelija Balašaitiene jam suruoštame priėmimo Nijolės ir Algio Rukšėnų namuose. Paul V. Beck nuotr.

VIRGIL E. BROWN LIETUVIŲ BIČIULIS

Cuyahoga Apskritis Komisionierius Virgil E. Brown yra jau eilę metų parodęs, kad jis tikras lietuvių bičiulis ir palankus mūsų interesams.

Jis yra parėmęs mūsų veiklą, atsilankęs į mums svarbius minėjimus ir parengimus, tarpininkavęs valdžios sluoksniuose dėl mūsų siekių, ir padėjęs lietuviams bei kitų tautybių asmenims siekti karjeros valdžios įstaigose.

Komisionierius Virgil E. Brown šiuo metu kandiduoja į Ohio Valstijos sekretoriaus postą (Secretary of State). Valstijos sekretorius administruoja ir prižiūri visą 88-ių Ohio apskričių balsavimo procesą. Taip pat administruoja ir prižiūri inkorporavimų procesus ir sertifikuoja visus Valstijos įstatymus.

Tai svarbi ir esminga administracinė pozicija.

Per šią vasarą ir į rudenį, Komisionierius Brown su savo žmona, Lurtissia, lankėsi tarp mūsų ieškodamas lietuvių paramos jo kandidatijai. Jis žino rinkiminę jėgą kurią tautybių grupės turi ir labai įvertina ją. Jis ypatingai įvertina lietuvių veiklą ir pasireiškimą vie-

tos politikoje.

Komisionierius Brown yra endorsuotas Tautybių Sąjungos (Nationalities Movement) ir yra gavęs eilę endorsavimų iš kitų tautybių, bei įvairių miestų laikraščių ir visokių organizacijų. Jų tarpe jį remia ir Dirva.

Virgil E. Brown yra ypatingai kvalifikuotas į Ohio Valstijos sekretoriaus postą, nes jis yra 7 metus tarnavęs, kaip Cuyahoga Apskritis Rinkimų Direktoriaus. Šiuo metu jis yra Apskritis Komisionierius — jau treči metai eina tas pareigas — ir yra savo dviejų kolegų išrinktas prezidentu.

Komisionierius Brown žada ir toliau būti artimas lietuviams ir būti jautrus mūsų siekiams. Verta turėti tokį asmenį įstaigoje, kurios apimtis siekia visus Ohio Valstijos Apskritis.

"Tautybių grupių balsai nulėmė rinkimus kai aš kandidatavau į Komisionierius Cuyahoga Apskirtyje", sako Virgil Brown. "Tikiuosi, kad tie balsai vėl nulems rinkimus lapkričio 2-ą dieną, ir mano rėmėjai išrinks mane į Ohio Valstijos sekretoriaus poziciją."

Virgil E. Brown tiki, kad daugelis kandidatų nesu-

pranta tautybių stiprumą ir todėl dalinai ir pralaimi rinkimus.

PAUL PFEIFER IR HOWARD METZENBAUM OHIO KANDIDATAI JAV SENATUI

Greitai artėja rinkimų diena. Tarp daugelio kitų kandidatų įvairioms administracinėms pareigoms. Jūs turite nuspręsti ar palikti dabartinį senatorių Howard Metzenbaum dar tolimesnei šešerių metų kadencijai, ar jį pakeisti nauju senatorium — Paul Pfeifer.

Vienas iš svarbiausių sprendimų, kurį Jūs kaip Ohio valstijos balsuotojai turite padaryti, yra pasirinkimas tokio kandidato, kuris geriausiai atstovaus jūsų politines bei ekonomines pažiūras JAV Senate.

Howard Metzenbaum yra plačiai žinomas Washingtone kaip liberališkiausias JAV senatorius. Jis yra "Tax and spend" liberalas, kurio politinė ir ekonominė filosofija yra daug prisidėjusi prie liūdnos dabartinės ekonominės padėties atsiradimo. Yra tikrai gaila, kad per paskutinius šešerius metus Ohio valstija buvo atstovaujama senatoriaus, remiančio tokias politines ir ekonomines kryptis, kurių rezultate daugelis pramonės įmonių ir kartu tūkstančiai darbų išsikraustė iš Ohio.

Howard Metzenbaum atstovaujama liberalinė politinė ir ekonominė filosofija nėra vienintelė jo savybė.

Ar reikėtų 10% pakelti 1983 metų darbo pajamų mokesčius?

Ar tarpvalstijinė transportacija pornografinės medžiagos, vaizduojančios mažamečių seksualinius aktus, turėtų būti traktuojama kaip federalinis nusikaltimas?

Ar reikia sumažinti neesmines federalines išlaidas?

Ar reikia balansuoti federalinio biudžeto?

Metzenbaumo
pažiūra Pfeferio
pažiūra

TAIP NE

NE TAIP

NE TAIP

NE TAIP

Ohio valstijai reikia senatoriaus, kuris savo prieina-

IŠRINKIME

VIRGIL BROWN

SECRETARY OF STATE

• ŠEŠIOLIKA METŲ PATIRTIES VALDŽIOS ĮSTAIGOSE

- Cuyahoga Apskritis Rinkimų Administracijos nuo 1979 iki šiol
- Prezidentas, Cuyahoga Apskritis Komisionierių Direktorius 1972-1979
- Clevelando Miesto Tarybos Narys 1967-1972

• VIENINTELIS KANDIDATAS SU PATIRTIM RINKIMŲ ADMINISTRACIJOJE

- PATYRĘS • SUBRENDEŠ • TEISUS
- JAUTRUS LIETUVIŲ INTERESAMS

Lietuvių bičiulis

ENDORSUOTAS TAUTYBIŲ SĄJŪDŽIO

Paid for by Friends of VIRGIL E. BROWN, Mary Bradley, Treasurer
1024 Huron Road, Cleveland, Ohio

Palyginkite jo, Paul Pfeifer ir savo pažiūras į keletą kitų svarbių ir sprendimų klausimų, pavyzdžiui:

mumu prie daabrtinės administracijos Washingtone galėtų daug padėti atstautant buvusį ekonominį gerbūvį.

Paul Pfeifer pažįsta daugelį mūsų, yra dažnai lankęsis mūsų institucijose ir yra gerai supažindintas su mūsų, kaip lietuvių, aspiracijomis.

Lietuvių Komitetas Paul Pfeifer kandidatūrai į JAV senatorius remti kviečia visus Ohio lietuvius savo balsą atiduoti už Paul Pfeifer. (Sk.)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerijoje rasite didelį pasirinkimą sekančių menininkų tapybos ir grafikos kūrinių:

- Ignas
- Leach
- Žumbakienė
- Kezys
- Palubinskienė
- Zulik
- Rimas
- Petrikonis
- Nackowitz
- Hicks

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas.

CUYAHOGA APSKRITIES LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO REMIAMAI KANDIDATAI

OHIO LIETUVIAI BALSAVIMO METU — PASIRINKIMAS AIŠKUS!

JŪSŲ ŽMOGUS COLUMBUS, OHIO

Governor and Lieutenant Governor

RICHARD F. CELESTE
ir
MYRL H. SHOEMAKER

JŪSŲ ŽMOGUS WASHINGTON

UNITED STATES SENATOR

**HOWARD M.
METZENBAUM**

U. S. REPRESENTATIVES TO CONGRESS
11th District — **Dennis E. Eckart**
19th District — **Edward F. Feighan**
20th District — **Mary Rose Oakar**

COUNTY COMMISSIONER

Timothy F. Hagan

COUNTY AUDITOR

Tim McCormack

STATE REPRESENTATIVE

19th District — **Ronald J. Suster**

Šį skelbimą Jūs galite pasiimti į balsavimo būstinę.

Political advertising paid for by: The Lithuanian American Democratic Club of Cuyahoga County,
18009 Lake Shore Blvd., Cleveland Ohio 44119, Jonas Nasvytis, Chairman

• Senatorius Howard M. Metzenbaum kandiduoja antram terminui į Amerikos senatą Ohio valstijoje.

Senatorius Metzenbaum yra ypatingai gerai informuotas lietuvių liečiančiais klausimais.

Jis prisidėjo savo pagalba, ir dalyvavimu Lietuvių Jaunimo žygyje už žmogaus teises Washingtone. Jo kalba žygio metu gavo palankų atgarsį Ohio spaudoje.

Senatoriaus kalba Clevelande Vasario 16-tos minėjime, buvo tikrai įspūdinga.

Jis kėlė žmogaus, tautinės bei religines teises, ne tik pavergtoje Lietuvoje, bet ir kituose sovietų okupuose kraštuose.

Senatorius Metzenbaum aktyviai dirba, kad būtų išlaisvinti Petkus, Gajauskas ir kiti sovietų kalinami žmonės. Jo balsas Senato Rūmuose yra dažnai girdimas pavergtų tautų klausimu, pasisakant už laisvo apsisprendimi teises nepriklausomai kurti savo gerbūvį.

Dabartinės kadencijos metu Metzenbaum yra vertinamas, kaip daugiausia besirūpinas Amerikos piliečių ekonominiu gerbūviu, ir ieško kelių išspręsti bedarbės klausimą.

Jo privataus verslo ir valstybinio darbo patirtis duoda naujų perspektyvų, ir įtakos senato veikloje.

J. Nasvytis

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Žagario šaulių kuopos šauliai spalio 23 d. už šaulišką veiklą buvo apdovanoti šaulių ordiniais-žymeniais. Iš kairės: D. Vaičiūnas, M. Tijūnelienė, E. Šarkauskienė, A. Glodenis.

J. Garlos nuotr.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

GRANDINĖLĖS KONCERTAS

Spalio 17 d. Detroito buvo ypatingai graži — saulutė ne tik švietė, bet ir šildė. Crestwood auditoriją pasiekiau 3:15 val. Grandinėlės autobusas jau stovėjo aikštėje, o žmonės iš visur važiuo ir rinkosi į auditoriją. Pamažu, pamažu jų skaičius didėjo ir iki prasiždant koncertui auditorijos 750 turimos sėdimos vietos beveik visos buvo užimtos. Tai rekordinis atsilankusiųjų skaičius. Koncertas pradėtas, gal su vienos ar dviejų minučių pavėlavimu, 4 val.

Pirmoje dalyje buvo atlikti dailės šokiai, jų muzika, dainos surinktos iš įvairių Lietuvos vietų, daugiausia naudojantis archyvuose ir knygose sukaupia etnografinę medžiagą. Tai lietuviško šokio, dainos istorija, ano meto kaimo žmonių kūryba.

Pirmiausia scenoje pasirodė sol. Aldona Stempužienė ir padainavo "Vai tu eglalė". Jai dainuojant scenos ekrane buvo rodomi Lietuvos vaizdai: lietuviškos sodybos, kopytėlės, laukai, miškai, dirbami įvairūs ūkio darbai, gėlynai. Grandinėlė atliko: Žaselės girga, Pliaukščiukelis, "Marcelė, Plauk laivelis Nemunan, Našlys, Sudaužtinis Jankelelis ir Gervėčių kadrilis. Sol. Aldona Stempužienė padainavo "Močiute miego noriu".

Po pertraukos buvo atlikti stilizuoti, scenai paruošti šokiai, kurie buvo šokami 1935-1945 metų laikotarpyje: Blezdingėlė, Jonkelis, Kubilas, Rugučiai, Malūnėlis, Oželis, Aušrėlė. Prieš kiekvieną šokį buvo papasakotas jo turinys, atsiradimo aplinkybės ir kas jį sukūrė bei scenai paruošė.

Trečiojoje ir paskutinėje programos dalyje, kurioje šokiai — tai pilni sceniniai kūriniai, choreografų ir muzikų sukurti, panaudojant liet. liaudies šokių, žaidimų, papročių, apeigų senovinę medžiagą tikrai buvo labai graži. Jie susidėjo: iš Kepurninės, Rokiškio kadrilio, Sadutės, Rezginėlės, Dovanų šokio, Kregždutės, Džigūno ir Kupolinio. Publikai labai patiko J. Lingio scenai paruoštas ir L. Sagio praplėstas Kupolinis, palydėtas orkestro, choro ir solistės Stempužienės.

Nereikia pamiršti ir muzikinės dalies vedėjos Ritos Klorienės, kuri išmokinusi muzikantus, paruošusi chorą, trio, kvartetą ir vykusiai jiems vadovavo.

Atliktus šokių judesius ir gražius rūbus sunku aprašyti, reikia į jų koncertus

atvykti ir pamatyti. Iš to galima suprasti, kad publika jų kiekvieną šokį palydėdavo ilgais plojimais ir girdėdavosi tariami žodžiai: Oi, kaip gražu! Grandinėlės šokėjų rūbai buvo keičiami net keletą kartų. Kad rūbai gražūs ir šokėjai ir šokėjos dailiai šoko — tas dar nieko, bet svarbiausias reikalas, kad jie visi jauni ir gražūs. Tai tikrai Aleksandra ir Liudas Sagiai turi didelių gabumų, kad gali suburti ir išlaikyti Grandinėlėje tokį gražų jaunimą!

Koncertui pasibaigus, Nida Černiauskaitė solistei A. Stempužienei įteikė raudoną gvazdikų puokštę, Nata Zarankaitė, Detroito T. šokių grupės "Audinys" vardu L. Sagiui įteikė raudoną rožę, o V. Gogelytė ir F. Doveinytė visai Grandinėlei į sceną įnešė didelį krepšį gėlių.

Amerikos Lietuvių Balso radijo klubo pirmininkas Kazys Gogelis padėkojo Grandinėlei už atliktą gražią programą ir svečiams už atsilankymą, tikėdamas, kad Grandinėlė mus ir vėl aplankys. Tai tikrai detroitiešiams buvo didelė šventė!

SU ELENA PAKALNIŠKIENE ATSISVEIKINANT

Spalio 18 d. švento kapo kapinėse buvo supiltas Elenos Pakalniškienės kapas. Palaidota šalia prieš 12 metų jaunuolio sūnaus, žuvusio automobilio nelaimėje. Kapuose laidotuvių maldas sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas ir Kazimieras Simaitis. Atsisveikinimo žodį tarė sūnėnas dr. Algis Barauskas.

Velionė Elena Pakalniškienė gimė 1928 m. gruodžio 28 d. Lietuvoje. Karo audrų iš Lietuvos išbėgusi su tėvais gyveno Vokietijoje Ingelstato lietuvių stovykloje. Čia ji lankė lietuvių gimnaziją priklausė Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės dramos būreliui ir buvo labai gabi aktorė, taip pat ir aktyvi skautė.

Nuliūdime liko: tėvai Elena ir Simas Tamošauskai, vyras inž. Vytautas, du sūnūs — inž. Rimas ir inž. Vytautas jr., marti Liucija, sesuo Antanina Vilimienė ir kitos giminės.

Užkandžiai laidotuvių dalyviams buvo duodami šv. Antano parapijos kavinėje.

★

ALT S-gos Detroito skyrius per Dirvos bendradarbį A. Grinių įteikė skyriaus metiniame susirinkime Dirvai paskirtą auką 100 dol.

CLEVELANDE ir apylinkėse

JAUNIMO KONGRESO RINKIMAI

Penktojo Pasaulio Lietuvos Jaunimo Kongreso rinkimai Clevelande įvyks lapkričio 13, 14 dienomis Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje ir šv. Jurgio parapijoje. Norintieji kandidatuoti į atstovus (jaunimas nuo 18 iki 30 metų amžiaus) dėl informacijos prašome kreiptis į Viktoriją Lenkauskaitę (831-1494) ar Kristiną Rociūnaitę (524-3160).

• **ALT Clevelando skyriaus metinis susirinkimas** įvyks lapkričio 7 d. 12 val. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Visos skyriaus dalyvaujančios organizacijos prašomos pranešti savo atstovus ir jeigu galima, susimokėti nario mokestį (\$5.00) išdininkui Broniui Nainiui, 18414 Landseer Rd., Cleveland, Ohio 44119, telef. 481-8472 iki penktadienio, lapkričio 5 d.

Darbotvarkėje: pranešimai, naujos valdybos ir kitų organų rinkimai ir skyriaus ateities veikla.

• **Š. A. Lietuvių sporto sąjungos visuotinis suvažiavimas** įvyks š. m. lapkričio 20-21 d. Clevelande, Lietuvių Namuose.

• **LSS Vidurio rajono vadovų ir vadovų sąskrydis** įvyks lapkričio 13-14 d. d. Clevelando Lietuvių Namuose, 877 East 185 Street. Sąskrydyje kviečiami dalyvauti visi turtininkai-ės,

draugininkai-ės ir visi kurie domisi Vidurio rajono skautiška veikla. Registruotis iki lapkričio 6 d. pas M. Juodišį, 19708 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio 44119. Tel. (216) 531-4997. Sąskrydžio mokestis 30 dol.

Sąskrydis prasidės lapkričio 13 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto. 8 val. vak. įvyks laužas, į kurį kviečiama visa Clevelando skautija.

LB CLEVELANDO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Pasitarti dėl gruodžio 4-5 dienomis rengiamų Lietuvos Dienų dėl Dainavos ansamblio su muzikiniu veikalu "Vilniaus pilies legenda" gastrolių, dėl gruodžio — Spaudos mėnesio — prasmės ir akcijos lapkričio 7 d., sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos parapijos kavinėje šaukiamas visuotinis apylinkės susirinkimas.

Šiame susirinkime apie lietuvių išeivijos problemas kalbės "Draugo" redaktorius Mykolas Drunga.

BILIETAI Į DAINAVOS SPEKTAKLĮ

Bilietai į Chicago Dainavos ansamblio spektaklį su komp. Aloyzo Jurgučio muzikiniu veikalu "Vilniaus pilies legenda" pagal A. Balasaitienės libretą jau galima užsisakyti, skambinant Elenai Malskienei tel. 486-9165, arba Albinai Petukauskienei tel. 531-3872.

Spektaklis įvyks gruodžio 4 d., šeštadienį, 7 val. va-

karo Euclid Senior High School auditorijoje. Po spektaklio — vaišės su dainaviečiais Dievo Motinos parapijos svetainėje. Dėl jų teirautis pas Jurgį Malskį tel. 486-9165.

• **LB Ohio Apygardos atstovų suvažiavimas** šaukiamas 1982 m. gruodžio mėn. 5 d. DMNP parapijos mažoje salėje. Pradžia 12 val.

Darbotvarkėje: Suvažiavimo atidarymas, buvusių LB darbuotojų pagerbimas, protokolo skaitymas, Apygardos valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, apylinkių valdybų pranešimai, pasisakymai dėl pranešimų, rinkimai Ohio Apyg. valdybos ir kontrolės komisijos, kiti reikalai ir uždarymas.

P. S. LB įstatų strps. 64 įpareigoja visus atstovus suvažiavime dalyvauti.

• **Clevelando lietuvių pensininkų klubo** suėjime š. m. lapkričio 3 d. 3 val. p. p. klubo nariai sumokėję nario mokestį bus vaišinami veltui padėkos pietumis. Suėjimas įvyks D. M. parapijos svetainėje.

ADRESO ATITAIŠYMAS

Dirvoje Nr. 37 Clevelando kronikos žinutėje Lietuvos Sodybos Reikalų įsibrovė klaida Lithuanian Human Services Council adrese: Turi būti 31715 Vine St. Willowick, Ohio 44094.

Bronius Snarskis

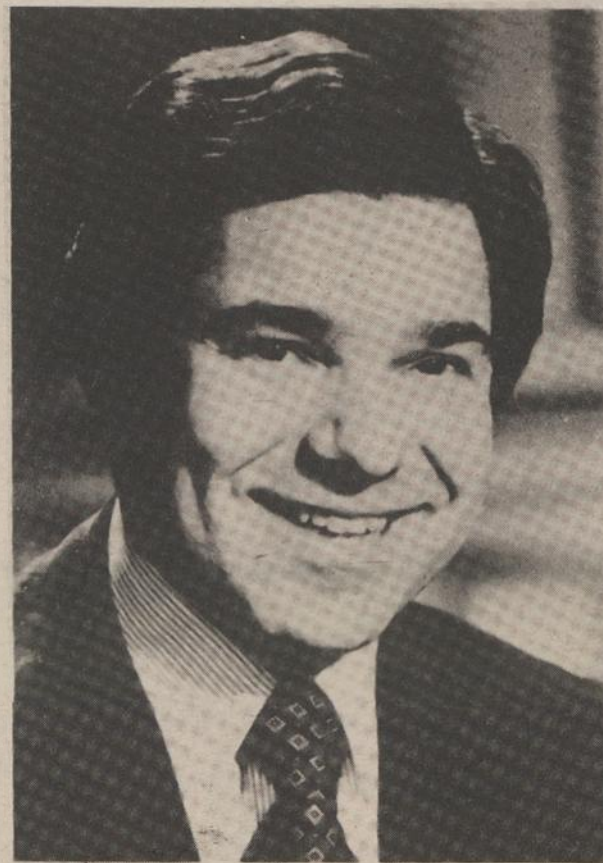
PATIKSLINIMAS

Dirvoje Nr. 40 OLG D-jos metinio susirinkimo-vakaro aprašyme ir po nuotrauka padarytas mažas netikslumas. Premiją įteikė ne draugijos sekretorius, bet išdininkas dr. Dainius Degėsys.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Išlaikykite

CUYAHOGOS APSKRITIES KONTROLIERIŲ

MATTHEW J. HATCHADORIAN

JO TARNYBINES PATIRTYS:

JAV karo aviacijos majoras
Apskrities tardytojo padėjėjas
JAV Teisingumo departamento
narkotikų skyriaus tardytojas
Praktikuojantis advokatas
Ohio valstijos seimelio narys

MATTHEW J. HATCHADORIAN

ŠIUOSE RINKIMUOSE REMIA:

AFL-CIO UNIJA
OHIO TAUTYBIŲ SAJŪDIS
VOKIEČIŲ ORGANIZACIJŲ FEDERACIJA
OHIO VALSTIJOS LENKŲ AMERIKIEČIŲ KONGRESAS
VENGRŲ RESPUBLIKONŲ SAJUNGA IR
KITOS TAUTYBĖS

LAPKRIČIO 2 DRAUGE SU SAVO BIČIULIAIS BALSUOKITE UŽ

MATTHEW J. HATCHADORIAN CUYAHOGA COUNTY AUDITOR

Skelbimas apmokėtas

Citizens for Hatchadorian,
1510 Parker Dr., Mayfield Hts., Ohio

Komiteto vicepirmininkai

Zenonas Dučmanas
Vladas Plečkaitis

Praeitą sekmadienį, spalio 24 d. Clevelande, prie Dievo Motinos parapijos bažnyčios iškilmingai buvo pašventintas atstatytas laisvės paminklas ir po pietų koncertas, sutraukęs daug žmonių. Plačiau apie šias iškilmes bus kitame numeryje. Nuotraukoje dalis iškilnių dalyvių su vyskupu James E. Lyke ir atstatymo talkininkais.

J. Garlos nuotr.

DIRVA

NAUJI VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Atsiliepdami į Dirvos kvietimą paremti laikraščio leidimą, į Vilties draugiją nariais įstojo šie asmenys:

Su 50 dol. įnašu: Dr. V. Dubinskas, Chicago; Albertas Vaitaitis, Soudi Arabija.

30 dol. — Kazimieras Mikolajūnas, Chicago; Juozas Vadopalas, Westchester; V. Petrauskas, N. Chicago; Antanas Kašuba, Deltona; Izidorius Vasyliūnas, Milton.

25 dol. — Dr. Vytautas Tauras, Chicago; Aldona

Pintsch, West Milford; Birutė Jasaitienė, Chicago; Petras Molis, Shrewsbury; Antanas Milaknis, Santa Monica.

Be to, šie Vilties draugijos nariai savo įnašus padidino:

40 dol. Ona Vilėniškienė, Dorchester;

25 dol. dr. Povilas Švarcas, Mascoutah; Alina Žurienė, Rochester; Vladas Mieželis, Phoenix; Vytautas Civinskas, Cleveland;

22 dol. Jonas Garla, Cleveland;

20 dol. Alpas Gilvydis, Detroit.

A. † A.

DAIL. ANTANUI PETRIKONIUI

užbaigus šią žemišką kelionę, jo žmoną, brangią mūsų draugę LIUCIJĄ, dukrą ANGELE su vyru GEORGE, brolius dr. JONĄ ir VIKTORĄ, GRAŽINĄ ir JONĄ STANKŪNUS su šeima ir visus artimuosius užjaučiame ir dalinamės atsiskyrimo skausmu

Genovaitė ir Kazys
Trečiokai

A. A.

DAIL. ANTANUI PETRIKONIUI

mirus, jo žmonai LIUCIJAI ir šeimai mūsų

gili užuojauta

Amber Studija-Galerija
Clevelande

Jautriam Prieteliui

A. A.

ANTANUI PETRIKONIUI

mirus, jo žmonai LIUSEI, jos neišsėmiamoje skausmo valandoje, dukrai ANGELEI bei artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškia

Valerija ir Mečys Šimkai
Placida Balšaitis

Petras Milašius, clevelandietis kultūrinių reikalų mecenatas (kairėje), įteikia dr. Viktorui Stankui 1000 dol. Kent universiteto liuanistinei programai paremti ir 1000 dol. Lituanistinei katedrai Chicagos universitete.

J. Garlos nuotr.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

Dr. L. Griniutė, Chicago 20.00
R. Pažemėnas,

Burlingame20.00

T. Mečkauskas, Lansing 10.00

A. Kašuba, Deltona30.00

VI. Bakūnas, Los Angeles 10.00

K. J. Kauliniai,

Philadelphia10.00

V. Petrauskas, N. Chicago 30.00

Dr. J. Kriaučiūnas,

Putnam10.00

P. Molis, Shrewsbury25.00

K. Bartašius, Chicago .. 3.00

E. Mekys, Cleveland10.00

V. Civinskas, Cleveland 25.00

J. Garla, Cleveland22.00

Br. Nasvytienė, Cleveland 10.00

J. Gelazius, Chicago15.00

A. Jucėnas, Juno Beach 25.00

J. Veselka, Evergreen Pr. 10.00

K. Ripskis, Chicago Hts. 10.00

A. Aglinskas, Chicago .. 5.00

P. Palubinskas, Chicago 10.00

P. Šukys, Cleveland 5.00

K. Statkus, Santa Monica 30.00

M. Petokas, Upland25.00

A. Leparskas, Warren .. 5.00

K. Bartys, Elizabeth13.00

V. Rociūnas,

Independence10.00

E. Cigas, Lakewood10.00

B. Briedis, Chicago10.00

Kun. A. Trakis, Chicago 5.00

T. Radzienė, Chicago 5.00

E. Br. Nainiai, Cleveland 10.00

A. Ambrazienė, Euclid ..15.00

B. Jasaitienė, Chicago ..25.00

A. Krulikienė,

St. Petersburg10.00

Gr. Musteikienė, Chicago 10.00

A. Vaitaitis, New York 50.00

V. Akelaitis, Cleveland 20.00

Dr. P. Pamataitis,

Santa Monica10.00

S. Kvečas, Santa Monica 25.00

V. J. Ramūnai, Euclid ..10.00

Dr. J. Duncia, Wilmington 15.00

Grażina Kenter, Danbury 30.00

Dr. V. Gruzdis, Euclid ..15.00

A. Leikus, W. Haven 5.00

A. Norus, Detroit 5.00

A. Gilvydis, Detroit20.00

J. Strazdas, Sunny Hills 20.00

Regina Žymantaitė-Peter's

New York100.00

V. Beleckas, Sunny Hills 10.00

Jūratė Salerno, Solon ..15.00

M. Meiliūnas, Weston ..15.00

S. Kašlionis, Chicago ..80.00

A. Čepulis, Philadelphia 10.00

P. Švarcas, Mascoutah ..25.00

VI. Bačanskas, Baltimore 8.00

A. Tveras, Chicago25.00

J. Vadopolas, Westchester 30.00

A. Juška, Sterling Hts. ..10.00

A. Žurienė, Rochester ..25.00

J. Guzaitis, Cicero10.00

E. M. Valiukėnai, Chicago 10.00

VI. Mieželis, Phoenix25.00

E. Jankutė, Toronto 3.00

O. Vilėniškienė,

Dorchester40.00

K. Cicėnas, Woodrige10.00

Dr. V. Tauras, Chicago 25.00

J. Undraitis, Rockford ..10.00

A. Januška, Milton10.00

Iz. Vasyliūnas, Somerville 30.00

Aldona Pintsch,

W. Milford25.00

K. Mikolajūnas, Chicago 30.00

Br. Maželis, Euclid10.00

VI. Gr. Plečkaičiai,

Richmond Hts.10.00

L. Juškėnienė, Chicago ..10.00

F. Lapinskas, S. Windsor 10.00

D. Marcinkevičiūtė-Kinnavy

Ravena25.00

A. Zenkus, Webster10.00

V. Burokas, Los Angeles 20.00

St. Skirmantas,

Santa Monica10.00

Dr. R. Kašuba,

Painesville10.00

H. Misiauskas, Media 10.00

E. Ramančionis,

Woodhaven 5.00

M. Ambrose, Walkersville 15.00

J. Paovys, Grand Rapids 3.00

V. Bražėnas,

Bonita Springs 5.00

V. Misiūnas, Elizabeth ..20.00

K. Čeputis, Muskegon .. 8.00

Br. Mozuras,

Ville St. Laurent10.00

M. Jasiūnas, Evanston .. 5.00

J. Vasys, Dedham 5.00

Pr. Michelevičius,

Chicago10.00

L. Nagevičius, Parma 5.00

St. Baniulis, Cicero5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Brangiam mūsų kaimynui ir mokslo draugui

A. A.

DR. STASIUI ANKUDUI

mirus, Jo liūdinčią ir skausmo prislėptą žmoną MARIJĄ ANKUDIENĘ ir dukrą MILDĄ JAKŠTIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Agutė ir Antanas Jankauskai-Yankai
ir duktė Sigutė su šeima

Rochester, N. Y.

Brangiai motinai

A. A.

STASEI NORKIENEI

mirus, sesę SILVĄ ŽIEDONIENĘ nuoširdžiai užjaučia

Vyr. Skaučių
židinys

A. A.

STASEI NORKIENEI

mirus, jos vyrui POVILUI ir šeimai reiškia me giliausią užuojautą

Erika ir Alfonsas
Steponavičiai